

URADNI LIST

LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Leto XIV

V LJUBLJANI, dne 19. septembra 1957

Številka 34

VSEBINA:

157. Odlok o tem, kateri zavodi morajo na zahtevo Sanitarnega inšpektorata LRS opravljati strokovno tehnične zadeve sanitarnega nadzorstva.
158. Odločba o imenovanju članov in predsednika strokovnega sveta Izvršnega sveta za turizem.
159. Odredba o določitvi Kmetijskega inštituta Slovenije za izvrševanje analiz in preizkusov vln.

Odloki ljudskih odborov:

173. Odlok o družbenem planu okraja Trbovlje za leto 1957.
180. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o družbenem planu okraja Trbovlje za leto 1957.

157.

Na podlagi drugega odstavka 7. člena zakona o sanitarni inšpekciji izdaja Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije

ODLOK

o tem, kateri zavodi morajo na zahtevo Sanitarnega inšpektorata LRS opravljati strokovno tehnične zadeve sanitarnega nadzorstva

I

Na zahtevo Sanitarnega inšpektorata LRS morajo opravljati strokovno tehnične zadeve (analize, strokovna mnenja itd.), ki so potrebna za sanitarno nadzorstvo, tile zavodi:

Centralni higienski zavod v Ljubljani,
Veterinarski znanstveni zavod v Ljubljani,
Kmetijski inštitut Slovenije v Ljubljani,
Zavod za farmacijo in kontrolo zdravil v Ljubljani.

Inštituti univerze v Ljubljani, ki se ukvarjajo s preizkušanjem zdravil, živil, vode in higienskih lastnosti materiala.

II

Proračunski zavodi iz I. točke opravljajo strokovno tehnične zadeve brezplačno, finančno samostojni zavodi pa proti plačilu storitev po ceniku, ki ga predpiše organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, v sporazumu z Državnim sekretariatom za finance LRS.

III

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu LRS.

Št. U-147/1-57

Ljubljana, dne 16. septembra 1957.

Izvršni svet ljudske skupščine
Ljudske republike Slovenije

Sekretar:

Niko Silih l. r.

Predsednik:

Boris Kraigher l. r.

158.

Na podlagi 4. člena uredbe o ustanovitvi, delovnem področju in delu strokovnega sveta Izvršnega sveta za turizem (Uradni list LRS, št. 24-112/57) je Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije

odločil:

I. Za člane strokovnega sveta Izvršnega sveta za turizem se imenujejo:

Franjo Baš, član upravnega odbora Turistične zveze Slovenije,

Ivo Brumen, predsednik Sveta za turizem OLO Ljubljana,

Božo Cerne, tajnik Gorenjske turistične zveze,

dr. Danilo Dougan, predsednik Smučarske zveze Slovenije,

Bogo Dragar, član upravnega odbora Prometne zbornice LRS.

Pavle Hafner, pomočnik gen. direktorja Centralne NB za Slovenijo,

Cene Iskra, direktor Putnik — Slovenija,

Marko Ivanetič, referent za blagovni promet, turizem in gostinstvo pri OLO Novo mesto,

Albert Jakopič, predsednik Turistične zveze Slovenije,

Jože Jurač, predsednik Odbora za organizacijo oddiha delavcev in uslužbencev pri Republiškem svetu zveze sindikatov LRS.

Fedor Košir, predsednik Planinske zveze Slovenije,

Zmago Likar, direktor zdravilišča Dobrna toplice,

Stane Renko, predsednik Gostinske zbornice LRS,

Stanislav Runko, pomočnik državnega sekretarja v Državnem sekretariatu za notranje zadeve LRS,

mr. ph. Janez Varl, predsednik Turističnega društva Maribor,

inž. Miloš Vehovar, glavni tajnik Trgovinske zbornice LRS,

inž. Hugo Weiss, glavni tajnik Turistične zveze Slovenije.

II. Po svojem položaju je član strokovnega sveta dr. Boris Puc, sekretar za blagovni promet.

III. Za predsednika strokovnega sveta se imenuje dr. Danilo Dougan, predsednik Smučarske zveze Slovenije.

Št. S-2122/2-57.

Ljubljana, dne 16. septembra 1957.

Izvršni svet Ljudske skupščine
Ljudske republike Slovenije

Sekretar:

Niko Silih l. r.

Predsednik:

Boris Kraigher l. r.

159.

Na podlagi 50. člena zakona o vinu (Uradni list FLRJ, št. 31-395/57) izdaja Sekretariat Izvršnega sveta za kmetijstvo in gozdarstvo LRS

ODREDBO

o določitvi Kmetijskega inštituta Slovenije za izvrševanje analiz in preizkusov vin

1

Za izvrševanje analiz in preizkusov vin po določbah zakona o vinu se določi Kmetijski inštitut Slovenije, Ljubljana, in sicer laboratorij, Ljubljana, Hacquetova ulica 2 ter laboratorij, Maribor, Vinarska cesta 14.

2

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v »Uradnem listu LRS«.

Št. 5/14-112

Ljubljana, dne 5. septembra 1957.

Sekretar:

Ing. Tine Mastnak l. r.

Odloki ljudskih odborov

179.

Na podlagi 64. člena v zvezi s 96. členom zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52) in 1. točke 9. člena statuta okraja Trbovlje (Uradni vestnik okraja Trbovlje, št. 1/57) je okrajni ljudski odbor Trbovlje na ločenih sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev dne 3. aprila 1957 sprejel

ODLOK

o družbenem planu okraja Trbovlje za leto 1957

Prvi del

SMERNICE ZA RAZVOJ GOSPODARSTVA
V LETU 1957

I. Splošni pregled gospodarskega razvoja v letu 1957

Gospodarstvo okraja Trbovlje je v letu 1956 z manjšimi spremembami doseglo z družbenim planom okraja predvidene rezultate.

Skupni družbeni proizvod okraja Trbovlje se je proti letu 1955 povečal za 1,8 %, proti letu 1954 pa za 14 %. Na enega prebivalca je znašal družbeni produkt:

v letu 1955 132.143 din

v letu 1956 135.790 din,

kar pomeni povečanje za 1,2 %.

Narodni dohodek se je povečal za 0,3 %. Skupno število zaposlenih se je proti letu 1955 znižalo za 5 %.

Industrijska proizvodnja se je proti v letu 1955 povečala za 13 %, medtem ko je okrajni družbeni plan predvidel povečanje za 12 %. V posameznih industrijskih strokah so bili doseženi tile rezultati (leto 1955 = 100).

Stroka	Pičični obseg	Število zaposlenih
1. Proizvodnja električne energije	145	114
2. Proizvodnja premoga	104	102
3. Nekovinska industrija	95	103
4. Kovinska industrija	104	100
5. Kemična industrija	118	100
6. Industrija gradbenega materiala	99	100
7. Lesna predelovalna industrija	107	147
8. Industrija celuloze in papirja	200	107
9. Tekstilna industrija	109	112
10. Zivilska industrija	109	100
Industrija skupaj:	115	103

Povečanje industrijske proizvodnje je bilo doseženo predvsem z vključitvijo novih kapacitet v proizvodnjo kakor tudi z večjim številom zaposlenih. Izboljšani sistem nagrajevanja je nekoliko vplival na večjo storilnost.

Kmetijska proizvodnja se je zmanjšala proti letu 1955 za 8 %. Po posameznih kmetijskih strokah je bila dosežena tale proizvodnja (leto 1955 = 100):

Poljedelstvo	101
Sadjarstvo	34
Vinogradništvo	26
Zivinorčja	105
Kmetijstvo skupaj:	92

Padec proizvodnje je pripisovati predvsem slabemu pridelku v vinogradih in sadovnjakih, ki so bili občutno prizadeti po zimski in zgodnji spomladanski pozehi ter poškodovani od toče. Poleg tega pa je bila proizvodnja v sadjarstvu manjša tudi zaradi izmenične rodnosti sadovnjakov.

Zaradi zmanjšanja investicij se je zmanjšal obseg gradbenih del za 61 % proti letu 1955, tako da je v letu 1956 znašala vrednost vseh gradbenih del v okraju Trbovlje 1.207 milijonov proti 3.068 milijonov v letu 1955.

Število zaposlenih v gradbeništvu (vzeto letno povprečje) se je znižalo za 54 % proti letu 1955. Neizrabljene gradbene kapacitete ter iz tega izhajajoča konkurenca sta v letu 1956 vplivala na znižanje cen gradbenih storitev.

Splošno zmanjšanje investicij v letu 1956 je imelo svoj vpliv tudi na gostinstvo, trgovino in obrt. Zaradi zmanjšanja števila zaposlenih denarni dohodek prebivalstva ni naraščal v taki meri kot prejšnja leta. To je eden izmed vzrokov, da sta gostinstvo in obrt proti letu 1955 nazadovala ter da trgovina ni dosegla s planom za leto 1956 predvidenih rezultatov.

H. Glavne naloge in smotri gospodarskega razvoja v letu 1957

Gospodarska politika okraja Trbovlje v letu 1957 bo slonela na temeljnih smernicah in predvidevanjih zveznega in republiškega družbenega plana. V okviru splošnega gospodarskega razvoja v državi so v letu 1957 poleg nalog, ki jih nalagata zvezni in republiški družbeni plan, v gospodarstvu okraja Trbovlje najvažnejše te naloge:

1. V industriji je treba skrbeti za največjo izrabo zmogljivosti in za čim racionalnejšo uporabo surovin. Produktivnost se mora povzdigniti predvsem z boljšo in sodobnejšo organizacijo dela ter z manjšimi rekonstrukcijami in racionalizacijami. Uravnava števila zaposlenih z obsegom uporabljivih zmogljivosti in z obsegom proizvodnje bo omogočila pri novem sistemu delitve dohodka boljše nagrajevanje zaposlenih v skladu z večanjem produktivnosti. Svoj prispevek k uresničevanju splošnih gospodarskih nalog bodo industrijska podjetja dala tudi s tem, da bodo večala proizvodnjo izdelkov za izvoz in proizvodnjo tistih izdelkov, ki jih država uvaža.

2. V kmetijstvu bo ena najvažnejših nalog organizacijska ureditev in utrditev kmetijskih zadrug in združnih zvez, poslovnih zvez in sploh kmetijske pospeševalne službe. Kmetijske proizvodnje v okraju ni mogoče izboljšati samo z razvijanjem državnih in združnih posestev, temveč je potrebno v enaki meri posvetiti skrb individualnemu kmetijskemu proizvajalcu. Osnovna naloga kmetijskih zadrug je, da prenesejo težišče svojega dela na skrb za organizacijo in modernizacijo kmetijske proizvodnje po socialističnih načelih. Najmočnejša spodbuda individualnemu kmetijskemu proizvajalcu za izboljšanje in povečanje proizvodnje pa bo boljša organizacija odkupa, kar mora pomeniti kmetijskemu proizvajalcu zagotovilo, da bo po primerni ceni prodal tržne presežke. Da se bo kmetijska proizvodnja povečala in stabilizirala, se bo v letu 1957 omogočilo kreditiranje individualnim proizvajalcem po kmetijskih zadrugah.

Izkoristiti je treba v praksi dosedanje rezultate študijskih del na rajonizaciji površin v okraju in začeti v mikrorajonizacijo, ki bo podlaga načrtni razporeditvi kmetijskih kultur in načrtnemu obnavljanju sadovnjakov in vinogradov.

Sredstva za kmetijstvo, s katerimi bodo v letu 1957 razpolagali ljudski odbori in kmetijske organizacije, se morajo uporabiti smotrno primerno naštetim nalogam na podlagi popolnih programov in investicijskih elaboratov ter s pogojem, da naložba zagotavlja konkretne rezultate.

3. V gozdarstvu se bodo nadaljevala začetna investicijska in gojibvena dela; vse delo pa je treba prilagoditi obsegu razpoložljivih sredstev.

4. V gradbeništvu naj velja skrb organizacijski okrepitvi in izpopolnitvi tehnične opremljenosti domačih gradbenih podjetij. Investitorji, projektanti in izvajalci gradbenih del pa naj vsak na svojem področju skrbe za čimvečjo pocenitev gradbenih del.

5. V prometu se bo v letu 1957 začelo s pripravami za načrtno rekonstrukcijo cestnega omrežja; storili se bodo tudi prvi ukrepi za izboljšanje javnega cestnega prometa v okraju.

6. V obrti je nujno treba okrepiti in razvijati predvsem obrate za osebne storitve, storitvene komunalne in živilske obrate. To je predvsem naloga občin, ki naj v obliki kreditov vrnejo obrti vsa sredstva, ki jih vplačajo v družbene investicijske sklade obrtna podjetja in delavnice. Okraj pa bo dolgoročno zagotovil razvoj tistih največjih obrtnih podjetij, ki imajo vse pogoje za prehod na industrijski način proizvodnje.

7. Organizacijska ureditev in povečanje odkupa kmetijskih pridelkov ni le skrb kmetijskih zadrug, temveč tudi občinskih in okrajnega ljudskega odbora. Obenem pa naj kmetijske zadruge ter njihove poslovne zveze in trgovska podjetja ob sodelovanju in podpori občinskih ljudskih odborov, z večjim in vsestranskim odkupom organizirajo stalno in ceneno preskrbovanje industrijskih središč s kmetijskimi pridelki. Med odkupom in preskrbo industrijskih središč s kmetijskimi pridelki je treba ustvariti smotrno organizacijsko zvezo in po potrebi z izravnalnimi skladi ob določenih pogojih zagotoviti kmetijskemu proizvajalcu primerno minimalno prodajno ceno.

8. Investicijska politika okraja mora biti dolgoročna.

V letu 1957 bodo okraj in občine razpolagali z večjimi sredstvi za investicije kot v letu 1956. Ta sredstva se bodo porabila predvsem kot garancijski zneski za investicijske kredite, ki jih najamejo gospodarske organizacije pri investicijski banki, in za dopolnilo k lastni udeležbi pri teh kreditih. Pri razdeljevanju preostalih sredstev bodo imela prednost podjetja, kjer je nujna tehnična sanacija, večja obrtna podjetja, ki imajo najugodnejše pogoje za razširitev obratov, in industrijska podjetja za rekonstrukcijo po smernicah zveznega družbenega plana.

Med gospodarskimi investicijami bo na prvem mestu zidava novih šol.

Kreditni se bodo dovoljevali le na podlagi popolnih investicijskih elaboratov za dobro proučene investicije, kjer je zagotovljen najracionalnejši način izvedbe in čimvišja rentabilnost.

9. Vse gospodarske organizacije naj prouče položaj podjetja glede na perspektivni razvoj narodnega gospodarstva, ki bo določen v perspektivnem planu. V enem do dveh letih naj vse gospodarske organizacije na tej podlagi izdelajo svoje perspektivne programe, v katerih naj bo določena orientacija za asortiment proizvodnje, razširitve obratov in rekonstrukcije v prihodnjih letih. Pristojni okrajni organi naj z ustreznimi navodili in nasveti ter v okviru okrajnega perspektivnega plana podjetjem nudijo vso potrebno pomoč.

10. Proračuni okraja in občin bodo v letu 1957 višji kot v letu 1956, vendar je potrebna pri vseh vrstah stroškov največja skromnost in varčnost. S tem bo mogoče povečati sredstva za nadaljnje negospodarske investicije. Dotacije iz proračunov se smejo dajati le na podlagi dokumentiranih potreb med letom pa je treba kontrolirati uporabo dotacij.

Od sredstev, ki so namenjena za občinske proračune se razdeli 92 % občinam po ugotovljenih dejanskih potrebah za redno funkcioniranje občin kot osnovnih politično-teritorialnih enot, preostalih 8 % pa se razdeli med občine za komunalne potrebe in za negospodarske investicije glede na gospodarsko razvitost posameznih občin.

V okviru svojih pristojnosti bo okraj prepustil čimveč sredstev občinam in gospodarskim organizacijam.

Dosledno ravnanje po teh smernicah ter po smernicah zveznega in republiškega družbenega plana bo dalo te gospodarske rezultate:

— dosežena bo večja materialna proizvodnja v proizvodjalnih gospodarskih panogah, večja aktivnost drugih gospodarskih panog ter ekonomičnejše poslovanje gospodarskih organizacij, kar je podlaga za stabilizacijo gospodarstva in za zboljšanje življenjskega standarda,

— izboljšali se bodo materialni pogoji za ekonomičnejšo organizacijo kmetijske proizvodnje v zasebnem sektorju ter ob enem razširilo osnove za okrepitev socialističnih odnosov v kmetijstvu,

— za dolgoročno investicijsko politiko bodo odstranjene ovire pri razvoju manjših gospodarskih organizacij in povečane zmogljivosti,

— nagrajevanje posameznika in delovnega kolektiva kot celote se bo bolj približalo socialističnemu načelu nagrajevanja po opravljenem delu,

— v delitvi proračunskih dohodkov med občinami se bodo — čeprav letos še v manjši meri — začela uveljavljati objektivnejša ekonomska merila, ki upoštevajo gospodarsko razvitost posameznih občin in njihov prispevek skupnosti,

— okrepila se bo materialna baza komunalnega sistema in delavskega samoupravljanja kot bistven pogoj za nadaljnji razvoj družbenega upravljanja.

1. poglavje

Skupni družbeni proizvod

V letu 1957 se predvideva manjše povečanje skupnega družbenega proizvoda, izraženo v indeksih se družbeni proizvod okraja Trbovlje giblje takole:

	1956	1957	1957
	1955	1955	1956
	101,8	102,6	100,8

Povečanje družbenega proizvoda v letu 1957 se pričakuje na podlagi močnejše splošne gospodarske aktivnosti, ki bo imela za posledico:

- povečanje industrijske proizvodnje,
- povečanje obsega gradbenih del,
- povečanje prometa v trgovini in gostinstvu,
- povečanje obrtniške delavnosti.

Poleg tega pa se računa z večjo kmetijsko proizvodnjo.

Po posebnih gospodarskih panogah se pričakuje takole gibanje družbenega proizvoda (v indeksih):

Gospodarska panoga	1956	1957	1957
	1955	1955	1956
Industrija	103,7	101,1	97,5
Kmetijstvo	91,4	101,7	111,2
Gozdarstvo	106,7	105,6	98,9
Gradbeništvo	67,3	115,4	173,0
Promet	109,3	113,3	103,7
Trgovina	107,8	116,5	108,1
Gostinstvo	87,1	98,4	115,0
Obrt	95,7	112,0	118,1
Kmetijske zadruga	137,8	151,0	109,6

Družbeni proizvod bo v letu 1957 znašal 15.705 milijonov proti 15.580 milijonom v letu 1956. Na enega prebivalca se bo povečal od 135.790 din v letu 1956 na 154.786 din v letu 1957.

Narodni dohodek bo tudi v letu 1957 ostal na ravni leta 1955 in bo znašal 12.814 milijonov ali na prebivalca 110.000 din.

2. poglavje

Industrija

1

Industrijska proizvodnja se je v letu 1956 povečala proti letu 1955 za 13 %, medtem ko je okrajni družbeni plan predvidel povečanje za 12 %. V prvem polletju se je industrijska proizvodnja gibala v glavnem na ravni leta 1955. Ovire za povečanje proizvodnje v I. polletju so bile v glavnem:

- redukcija električnega toka,
- spremembe na tržišču in s tem v zvezi naraščanje zalog ter potreba po delni preusmeritvi proizvodnje,
- zakasnitev pri določitvi planskih instrumentov in zaradi tega nepopolna orientacija podjetij.

V drugem polletju je proizvodnja naraščala v takem tempu, da je do konca leta preseгла predvideni obseg za 1 %.

Povečanje proizvodnje so v glavnem omogočile nove kapacitete, deloma pa tudi boljša izbira dose-danjih kapacitet.

Najbolj se je povečala proizvodnja v tehle strokah: proizvodnja električne energije (145 %), kemična industrija (118 %), industrija celuloze in papirja (200 %). Manjša kot v letu 1956 pa je bila proizvodnja v industriji za predelavo nekovinskih rudnin (93 %).

Kot najresnejši problem, ki objektivno ogroža nadaljnje večanje industrijske proizvodnje, se je pokazala v potenciranem obsegu zastarelosti in izrabljenosti proizvajalnih naprav predvsem v industriji za predelavo nekovinskih rudnin, kar terja najne rekonstrukcije, in pa upadanje odprtih zalog premoga, kar terja odpiranje novih nahajališč.

Število zaposlenih v industriji se je v letu 1956 povečalo za 5 %.

Produktivnost se je povečala za približno 10 %. Povečanje produktivnosti so v glavnem omogočile nove moderne in visoko produktivne kapacitete. Ne-posredna storilnost se je povečala le v manjši meri.

Medtem ko je povprečna stopnja dobička v letu 1955 znašala 20,5 %, je v letu 1956 padla na 18 %. Vzroki so predvsem v naraščanju materialnih stroškov ob istočasnem plafoniranju cen nekaterih proizvodov, v naraščanju amortizacijskih stroškov in v zniževanju prodajnih cen nekaterih izdelkov.

Domneva se, da se z odpravo rezerv in boljše materialno zainteresiranostjo podjetij ter z večjo produktivnostjo da doseči večji družbeni proizvod in analogno tudi večji narodni dohodek.

2

V letu 1957 se bo fizični obseg industrijske proizvodnje povečal za 1 % proti letu 1956; proti letu 1955 pa to pomeni povečanje za 14 %. Proizvodnja se bo povečala v tehle strokah: proizvodnja električne energije, kemična industrija, industrija predelave mesa, industrija celuloze in papirja, tekstilna in živilska industrija. Na približno enaki ravni kot v letu 1956 bo ostalo pridobivanje in predelava nekovinskih rudnin in proizvodnja kovinske industrije. Za 3 % se bo zmanjšala proizvodnja gradbenega materiala, pridobivanje premoga pa za 1 %.

Na povečanje industrijske proizvodnje v letu 1957 — v panogah, kjer se predvideva povečanje — bo vplivalo boljše izraba kapacitet, nekatere nove kapacitete in v prejšnjih letih izvršene delne rekonstrukcije poleg ugotovljenih splošnih pogojev, ki jih predvideva zvezni družbeni plan.

Gibanje fizičnega obsega proizvodnje (količinska proizvodnja) prikazana v indekseh nam daje tole sliko:

Stroka industrije	1956 (1955 = 100)	1957	1957 1956
Proizvodnja električne energije	145	155	107
Proizvodnja premoga	104	105	99
Proizvodnja in predelava nekovinskih rudnin	93	94	102

Stroka industrije	1956 (1955 = 100)	1957	1957 1956
Kovinska industrija	104	104	99
Kemična industrija	118	131	111
Industrija gradbenega materiala	99	97	97
Predelava lesa	107	117	109
Industrija celuloze in papirja	200	208	104
Tekstilna industrija	109	116	107
Živilska industrija	109	109	100
Industrija skupaj:	115	114	101

Povečanje industrijske proizvodnje v okraju Trbovlje bo torej manjše kot predvideno povečanje v LR Sloveniji (107 %). Razvoj industrijske proizvodnje okraja Trbovlje v letu 1957 zaostaja za povprečnim tempom razvoja v vsej državi in v LR Sloveniji predvsem zato, ker so zaloge naših premogovnikov (ki obsegajo v fizičnem obsegu industrijske proizvodnje v okraju 54 % celotne proizvodnje) že močno izčrpane, in zato, ker so v nekaterih pomembnih podjetjih v okraju proizvodne naprave že močno zastarele in izrabljene. V teh podjetjih proizvodnja ne napreduje, temveč kaže že močno tendenco nazadovanja.

Kljub takemu stanju pa so v naši industriji skrite še znatne rezerve, ki se kažejo v še vedno nezadostni rabi kapacitet, v nizki produktivnosti in nizki storilnosti, v šibki organizaciji itd. Kolikor bo med letom uveljavljen spodbudnejši plačni sistem in ustrežnejši sistem delitve dohodka, ki bo podjetja stimuliral k odpravi omenjenih rezerv, se upravičeno lahko pričakuje, da bo predvideni obseg industrijske proizvodnje v letu 1957 presežen.

Število zaposlenih v industriji se bo povečalo za 1 %.

Električna energija se v okraju proizvaja samo v termoelektrarnah. Proizvodnja termoelektre se bo predvidoma povečala za 7 % proti letu 1956. K povečanju proizvodnje bodo prispevale elektrarne Trbovlje in pa industrijske elektrarne nekaterih podjetij, medtem ko bo proizvodnja elektrarne Brestanica manjša. Značilnost javnih termoelektrarn je, da obratujejo predvsem ob nizki vodi, ki zmanjšuje proizvodno cenejšo hidroenergije.

Proizvodnja premoga se predvidoma zmanjšuje za 1 % in bo znašala okroglo 1.860.000 ton. Pri tem se računa za nedeljsko delo, če bo sistem premiranja za nadplanske količine dovolj stimulativen. Proizvodnja narašča v rudniku Zagorje in rudniku Globoko, medtem ko pada v rudniku Trbovlje in rudniku Senovo zaradi omejenih zalog. Rudnik Trbovlje bo svojo zmogljivost obdržal na sedanji ravni le, če dobi zvezni kredit za odpiranje novega obrata na Dolu.

Računa se, da bo zaradi naraščajočih potreb po premogu tržišče tudi v letošnjem letu pritiskalo na čimvečjo proizvodnjo premogovnikov.

Industrija za predelavo nekovinskih rudnin bo povečala proizvodnjo za 2 % predvsem zaradi boljšega položaja na trgu. Pri tem je treba upoštevati, da bo proizvodnja še vedno za 6 % manjša kot v l. 1955.

Proizvajalne naprave Cementarne Trbovlje in Steklarne Hrastnik so zaradi dosedanje gospodarske politike močno izrabljene in obstaja stalna tendenca nazadovanja proizvodnje in nevarnost večjih izpadov zaradi okvar.

Okrajni ljudski odbor bo podprl rekonstrukcijo teh dveh podjetij ter jim zagotovil garancijo in lastno udeležbo pri predvidenem najetju investicijskega kredita.

Strojna tovarna Trbovlje kot edini predstavnik kovinske industrije obdrži proizvodnjo v glavnem na ravni leta 1956. Kljub splošnemu težavnemu položaju strojne industrije in kljub vedno ostrejši konkurenci ima podjetje v glavnem zagotovljeno tržišče.

Tovarna kemičnih izdelkov Hrastnik bo še nadalje razvijala svojo proizvodnjo in uvajala nove proizvode, ki so se do sedaj uvažali. Nadaljevala bo z lastnimi sredstvi začeto rekonstrukcijo, od katere se pričakujejo ugodni rezultati.

Industrija gradbenega materiala bo v letu 1957 previdoma zmanjšala proizvodnjo za 3%. Vzrok je v splošnem omejevanju investicij, deloma pa tudi v neustreznem asortimentu oziroma prepočasni prilagoditvi zahtevam trga ter v zastarelosti naprav. Okrajni ljudski odbor bo podprl opekarno Brežice pri najetju zveznega kredita za rekonstrukcijo.

Industrija za predelavo lesa bo povečala proizvodnjo za 9%. K temu povečanju v glavnem prispevajo žage, Kopitarna Sevnica in Tovarna pohištva Brežice. Proizvodnja tanina bo ostala na ravni leta 1956. V tej stroki se pričakuje normalna oskrba z lesom. V lesni industriji v Sevnici je treba pričeti s smotrno rekonstrukcijo zastarelih obratov, ki bo omogočila povezavo tehnoloških postopkov in združitve podjetij v kombinat.

Industrija celuloze in papirja bo povečala proizvodnjo za 4%. Proizvodnja v Papirnici Radeče bo ostala na ravni leta 1956 ob nekoliko spremenjenem asortimentu.

V tovarni celuloze v Krškem se bo povečala proizvodnja časopisnega papirja in lesovine. Važna naloga podjetja je, da zniža gramaturo oziroma da pri isti teži doseže večjo površino časopisnega papirja. V tem letu se bo z izčrpanjem zadnje tranše posojila zaključila investicijska izgraditev dosedanjih objektov. Pričakuje se pa zvezni kredit za postavitev četrtega kuhalnika za celulozo na bazi bukovine, ki v Sloveniji pomeni še zadostno surovinsko bazo, in za izgraditev belilnice oziroma oplemenjevalnico celuloze.

Tekstilna industrija bo povečala proizvodnjo za 7% predvsem s konfekcijo perila.

V živilski industriji bo proizvodnja čokolade ostala enaka kot v letu 1956, proizvodnja likerjev pa se bo zaradi težav na trgu zmanjšala za eno desetino.

Struktura industrijske proizvodnje po namenu uporabe se bo v letu 1957 nekoliko izboljšala:

	1955	1956	1957
Delovna sredstva	5,5	5,3	5,2
Material za reprodukcijo	79,0	77,5	77,1
Potrošno blago	17,5	19,2	19,7
S k u p a j :	100,0	100,0	100,0

Glede na sestav industrije v okraju je večja preorientacija industrijske proizvodnje na potrošno blago mogoča le z znatnejšimi rekonstrukcijami.

4

V industriji so v l. 1957 važne zlasti te-le naloge:

1. Gospodarske organizacije morajo storiti ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, da se doseže popolnejša izraba kapacitet. To velja predvsem za nove kapacitete. V tistih strokah industrije, kjer je stanje na trgu ovira za večjo proizvodnjo, se je treba s primerno spremembo asortimenta prilagoditi spremenjenim zahtevam trga.

2. Začeti je treba s sistematičnim proučevanjem sodobnih metod za povečanje produktivnosti in za izboljšanje organizacije dela ter s hitrejšim uvajanjem teh metod. Za izvajanje te naloge naj vsa večja industrijska podjetja ustanove oddelke za organizacijo dela. V okrajnem merilu pa naj se prouči možnost za ustanovitve urada, ki bi proučeval izkušnje med posameznimi podjetji.

3. Število zaposlenih je treba spraviti v sklad s stopnjo izrabe zmogljivosti in z obsegom dejanske proizvodnje.

4. Z organizacijskimi ukrepi in z manjšimi rekonstrukcijami, ki se lahko financirajo z lastnimi sredstvi, je treba izboljšati izrabo surovin ter zmanjšati odpadke oz. najti možnost, da se odpadki racionalno izrabijo.

5. Pri določanju asortimenta je treba dati prednost povečanju proizvodnje blaga za izvoz in blaga, ki se uvažata. Pri uvajanju proizvodnje za izvoz pa ne sme odločati samo trenutna konjunktura ali trenutno ugodno stanje izvoznih faktorjev za posamezne izdelke.

6. Bolj kot doslej je treba izrabiti možnosti in načine za sodelovanje z drugimi industrijskimi podjetji v okraju in izven okraja. Posebej pa je potrebno, da industrijska podjetja začno sodelovati z obrtnimi podjetji, ker so za to podane številne ugodne možnosti. Največje možnosti za uspešen začetek pa so v organizacijski in tehnični povezavi remontnih delavnic in drugih pomožnih in stranskih obratov posameznih industrijskih podjetij.

7. Ker so kapacitete nekaterih pomožnih in stranskih obratov, ki imajo obrtniški pomen, nepopolno izrabljene, se priporoča gospodarskim organizacijam, da v sporazumu z občinskimi ljudskimi odbori omogočijo osamosvojitve teh obratov. Kjer to ni mogoče, pa naj se ti obrati organizirajo tako, da bodo opravljali storitve ali proizvajali tudi za potrošnike izven podjetja.

8. Posebno pozornost naj gospodarske organizacije posvetijo izdelavi investicijske dokumentacije za predvidene investicije. Okrajni ljudski odbor bo nudil vso podporo gospodarskim organizacijam, ki bodo na podlagi dobro pripravljenih elaboratov zaprosile za investicijske kredite pri Investicijski banki s tem, da bo zagotovil garancijo in po potrebi prispeval k lastni udeležbi. Pri tem bo dajal prednost rekonstrukciji zastarelih obratov ter investicijam za proizvodnjo blaga za široko potrošnjo ter blaga za izvoz.

9. S tem planom je zagotovljena gospodarskim organizacijam najvišja mogoča udeležba, to je 40% na tistem delu dobička, ki se izvaja za okrajni invé-

sticijski sklad in za samostojno razpolaganje podjetja. Ta sredstva naj podjetja uporabljajo predvsem za izpolnitev nalog, navedenih v tem poglavju. Priporoča se pa, da znesek, ki ustreza razliki med minimalno in maksimalno mogočo udeležbo (med 30% in 40%), uporabijo za investicije za družbeni standard. Pri tem je treba upoštevati, da so komunalne investicije občine tudi namenjene za izboljšanje življenjskih razmer kolektiva in je zaradi tega treba ta sredstva uporabiti sporazumno z občinskim ljudskim odborom.

3. poglavje

Kmetijstvo

1

Kmetijska proizvodnja je zaznamovala v l. 1956 občuten padec proti l. 1955.

Izražena v bruto produktu je pokazala te rezultate (v 000 din):

	1956	1955	Indeks 1955 = 100
Poljedelstvo	1.442.405	1.435.028	101
Sadjarstvo	25.602	85.927	34
Vinogradništvo	139.200	363.320	61
Zivinoreja	1.031.464	996.661	105
Kmetijstvo skupaj	2.638.669	2.878.936	92

Ta izpad kmetijske proizvodnje je posledica na eni strani zimske in spomladanske pozebe ter toče in škode zaradi suše na strniščnih posevkih, hkrati pa je to izraz primitivnega in v veliki meri še vedno naturalnega gospodarjenja v kmetijstvu, saj kmetijska proizvodnja še vedno ne išče svoje usmeritve v tistih panogah, ki bi bila v posameznih obdelovalnih rajonih najbolj ekonomična, in v tistih oblikah, ki bi bilo najracionalnejše. Značilna za kmetijsko našega okraja je še vedno, da si prizadevajo kmečki proizvajalci, da pridelajo, četudi ob manj ugodnih pogojih, čimveč le za svoje potrebe. To onemogoča specializacijo v eni ali dveh glavnih panogah, kar ima za posledico nizek pridelek in slabo kvaliteto. Razdrobljenost posestev in neorodirane parcele pa onemogočata vsaj v večji meri mehanizacijo in druge oblike sodobnega pridelovanja. Poleg tega je v l. 1956 z 38,5% občutno padla tudi poraba umetnih gnojil, kar se kaže že v lanskem pridelku, imelo pa bo svoj vpliv tudi v bodoče.

Ob močnem povečanju industrijske proizvodnje in vsestranskem tehničnem izpopolnjevanju njenih panog kmetijstvo okraja ni napredovalo. Posvečalo se mu je premalo konkretnega dela in doslednosti v dokončni izvedbi že začelih akcij in naložb, ki so zato ostale neučinkovite ali gospodarsko nerentabilne (matičnjaki drevesnice Boštanj, trsnice KZ Pišeece) ter predstavljajo pasivne postavke posameznih gospodarskih enot.

V celotni vrednosti kmetijske proizvodnje je udeleženo na vrednosti proizvodnje posestev družbenega sektorja s svojimi 73.612.000 din komaj z 2,79%, drugo kmetijsko proizvodnjo pa nosi 10.492 kmetijskih gospodarstev. V l. 1956 je povprečno odpadlo na 1 kmetijsko gospodarstvo 215.493 din vrednosti proizvodnje oziroma na 1 ha kmetijske površine 45.288 din vrednosti pridelkov.

Tržni presežki individualnih kmetijskih pridelovalcev se vse bolj realizirajo v okviru kmetijskih zadrug.

Obseg odkupa se je v letih 1955—1956 gibal takole:

	Vrednost v 000	Indeks verižni	Indeks 1955 = 100
1955	658.000	100,0	100
1954	868.000	136,0	156
1955	890.000	102,5	140
1956	1.056.000	116,4	162

in je l. 1956 narastel za 62,8% proti l. 1955.

Druge značilnosti kmetijske ekonomike v letu so še:

1. v glavnem nespremenjena struktura njivskih površin s tendenco upadanja industrijskih in krmnih rastlin v korist žit in vrtnin;

2. razmeroma nizek hektarskih pridelok pšenice (10,4 q na 1 ha) kot posledica premajhne produkcije in oskrbe sortno čistih semen, zlasti sorte salto in U₁, ter omenjenih možnosti za čiščenje in razkuževanje semenskega žita zaradi premajhnih kapacitet selektorjev, trierjev in razkuževalnih bobnov;

3. minimalen hektarski pridelok ječmena, ki znaša zaradi okuženja s prašno smetjo komaj 9,20 q na 1 ha;

4. upadanje sicer ugodnega pridelka krompirja (70 q na ha) zaradi izrojevanja krompirjevih sort, pri tem je bila potrebna zamenjava semenskega krompirja zaradi pomanjkanja skladišč vsaj v večji meri onemogočena;

5. občuten padec v pridelku sadja zaradi zimske in pomladanske pozebe, posebej pa tudi zaradi ekstenzivnosti proizvodnje, ki povzroča, da se le v 60% vseh sadovnjakov izvaja zimsko škropljenje in čiščenje, medtem ko je poletno škropljenje in gnojenje redko in se v pritežnem delu niti ne izplača. Zaradi tega je pridelok kljub velikemu številu dreves majhen in nestalen, sodobni način sadjarske proizvodnje pa je bil do sedaj mogoče le na 49 ha strnjjenih nasadov in sadnih plantaž;

6. nizek pridelok v vinogradništvu kot posledica neugodnega vremena, posebej pa tudi izrabljenost vinogradov (potrebni obnovi je do 80%), zaradi katere je pridelok od 50—80% manjši od normalnega;

7. še nadaljnje večanje živinorejske proizvodnje, ki se je tudi v l. 1956 povečala za ca. 3%;

8. povečanje cen kmetijske proizvodnje v povprečju za preko 7 %;

9. zmanjšanje kupne moči, zlasti zasebnih kmetijskih pridelovalcev z zaostritvijo davčne politike oziroma z uvedbo novih taks na proizvodjalna sredstva, hibridno trto, meljavo žita, na delovno živino, pse in živinske potne liste in istočasno formiranju sklada za pospeševanje kmetijstva in kreditiranje investicij v kmetijstvu;

10. povečanje naložb v kmetijstvu v višini 54 milijonov din s formiranjem okrajnih in občinskih skladov, ki pa so razmeroma nizki, ter jih zaradi tega, ker za investicije v kmetijstvu niso bili izdelani potrebni elaborati, v l. 1956 še ni bilo mogoče v večji meri uporabiti;

11. finančna šibkost in prezadolženost kmetijskih organizacij se kaže v izgubi, ki se ceni na 7 milijonov din in ki je posledica pomanjkljive organizacijske sposobnosti, pri nekaterih kmetijskih posestvih pa tudi še neizvedene arondacije zemljiščnih parcel in neizdelanih ureditvenih načrtov;

12. povečana aktivnost združnih organizacij, ki se kaže v začetku formiranja poslovnih zvez, ki ne bodo samo usmerjevale in koordinirale dela kmetijskih združenj, temveč tudi organizirale konkretne ekonomske sekcije za povečanje proizvodnje in večjo blagovnost;

13. povečana aktivnost zlasti veterinarske službe, ki je v l. 1956 s pomočjo sredstev svojega sklada močno napredovala, tako v smeri razširjevanja službe umetnega osemenjevanja kakor tudi v smeri kurative in preventive.

2

V l. 1957 se predvideva povečanje vrednosti kmetijske proizvodnje za 14,6 % proti l. 1956 oziroma za 5 % proti vrednosti kmetijske proizvodnje v l. 1955. Fizični obseg kmetijske proizvodnje pa se bo povečal za 1 % proti l. 1955.

Vrednost kmetijske proizvodnje

v milijonih din

	Vrednost proizvodnje			Indeks			Indeks fiz. obsega
	1955	1956	Plan 1957	56	57	57	
Poljedelstvo	1,453	1,442	1,537	101	107	106	100
Sadjarstvo	86	26	72	54	85	280	72
Vinogradništvo	365	159	356	27	95	242	95
Zivinoreja	997	1,031	1,089	103	109	106	107
Kmetij. skupaj	2,879	2,658	3,024	92	105	115	101

V poljedelstvu se v glavnem predvideva isti pridelok kot v l. 1955. Za nadaljnji razvoj pa se mora zagotoviti redna oskrba sortno čistih semen s povečanjem lastnega pridelka in uvozom semenskega blaga iz drugih okrajev, posebej pa je treba povečati

kapacitete za čiščenje in razkuževanje semenskega žita z nabavo novih selektorjev, trierjev in razkuževalnih bobnov.

V sadjarstvu se zaradi še prevladujoče izmenične rodnosti in, če se upošteva, da je bilo leto 1955 leto akordnega sadnega pridelka, predvideva v l. 1957 za ca. 28 % manjši pridelok, kot je bil v l. 1955. S poletnim škropljenjem, večjim gnojenjem in obnovo vsaj 20 ha nadaljnjih strujenih sadovnjakov in plantaž v l. 1957 pa je treba zagotoviti nadaljnji razvoj in izboljšanje kvalitete v tej panogi.

Glede na nadpovprečni pridelok v vinogradništvu v l. 1955 je pričakovati v letošnjem letu tudi v tej panogi nekoliko manjši pridelok, zlasti ker je računati s stalnim upadanjem števila trt in obsega vinogradniških površin in rodnosti, ker je tempo obnove že vsa leta znatno zaostajal za dejanskim odmiranjem vinogradov. Nadaljnji razvoj te panoge pa je treba zagotoviti z obnovo vsaj 40 ha v l. 1957, prav tako z izdelavo potrebnih elaboratov za nadaljnji razvoj in nadaljnje investicije.

S povečanjem obsega in vrednosti proizvodnje je medtem še nadalje računati v zivinoreji. Tako se predvideva, da se bo pri zivinoreji zaradi ugodnih razmer za razvoj in zaradi trdne podlage, ki je ustvarjena s povišanjem števila predvsem plemenske živine, posebej pa tudi zaradi močnega razvoja veterinarske službe v l. 1957 povečal fizični obseg proizvodnje približno v istem odstotku (5,5 %), kot se je lani. Z dopolnitvijo opreme mlekarne Brežice in Izlake ter zgraditvijo nove mlekarne v Radečah in ureditvijo večjega števila zbiralnic pa se bo povečal tudi obseg proizvodnje in tržnih presežkov mleka in mlečne proizvodnje.

Že do sedaj uspešno delo na selekciji živine zagotavlja nadaljnje izpopolnjevanje v tej smeri tudi v l. 1957. Prav tako pa je tudi pričakovati, da se bo še nadalje razširjala služba umetnega osemenjevanja in povečala skrb za plemenski naraščaj, zlasti ker bo poleg nove veterinarske bolnišnice v Brežicah in ambulante v Brestanici organizirana tudi ambulanta v Zagorju in nova osemenjevalna proga na relaciji Brežice—Dobova—Bizeljsko—Artiče—Brežice, ki bo osemenila 2.200 plemenic, tako da bo skupna kapaciteta osemenjevanja znašala ca. 4.000 plemenic.

Nadaljnji razvoj perutninarstva in proizvodnje jaje bo zagotovljena z nadaljnjim selekcioniranjem in širjenjem štajerske kokoši po perutninarski selekcijski postaji v Selih, posebej pa tudi po 50 rej-skih in razmnoževalnih središčih, ki se bodo morala v l. 1957 organizirati na terenu.

3

Iz planov kmetijskih gospodarskih organizacij in kmetijskih združenj za l. 1957 je sicer v primerjavi s prejšnjimi leti razviden napredek, očitno pa je tudi problem izgub nekaterih kmetijskih posestev in združenj, problem finančne nerentabilnosti posameznih gospodarskih delavnosti kmetijskih združenj ter problem prezadolženosti oziroma finančne nesposobnosti za odplačevanje pogodbениh anuitet za najeta investicijska posojila.

V l. 1957 se je zato nujno treba lotiti ukrepov za ekonomsko utrditev vseh kmetijskih gospodarskih organizacij ter v ta namen izvesti tele naloge:

1. Občinski ljudski odbori naj izvedejo potrebno arondacijo vseh kmetijskih posestev z odkupi, prodajo ali zamenjavo zemljišč, v skrajnih primerih pa tudi z administrativnimi ukrepi.

2. Občinski ljudski odbori naj s sodelovanjem okrajne zadrudne zveze, pristojnih poslovnih zvez ter Društva kmetijskih tehnikov in inženirjev ustanovijo posebne komisije, ki naj nudijo kmetijskim organizacijam pomoč po finančni ekonomski in organizacijski strani.

3. Podaljšati je treba rok odplačevanja investicijskih kreditov v okrajni družbeni investicijski sklad.

4. Pripraviti je treba dolgoročen program investicij za kmetijstvo po posameznih kmetijskih proizvodnih zvezah in ustanoviti tudi organizacijsko enoto za projektiranje oziroma izdelovanje investicijskih programov za kmetijstvo.

4

Od vseh kmetijskih gospodarstev okraja je bilo leta 1956 že 6.806 ali 65% včlanjenih v kmetijske zadruge, ki so odigrale pomembno vlogo zlasti na področju blagovnega prometa.

Promet zadrug kaže stalno večanje, kar je razvidno iz tegale:

	v 000 din	Indeks (verižni)
1954	1.413.707	100
1955	1.766.052	125
1956	1.992.306	113
1957	2.023.239	102

Kljub zvišanju bruto produkta pa kažejo analize na močno znižanje dobička, ki je v letu 1956 dosegel komaj višino 23.698 tisoč in bo v letu 1957 dosegel 24.106 tisoč din.

Splošne kmetijske zadruge naj v letu 1957 še odločilneje vplivajo na pospeševanje kmetijske proizvodnje. V ta namen naj si tudi prizadevajo dobiti in poklicno zaposliti vsaj po enega kmetijskega strokovnjaka.

Kmetijske zadruge naj tudi vse bolj prevzemajo vlogo družbenega investitorja kot posojiljemalec investicijskih kreditov, za investicijske naložbe zasebnim kmetijskim proizvajalcem. Kot ekonomski in tehnični organizator investicij v kmetijstvu bosta v letu 1957 take investicije vodili kmetijsko-poslovno proizvodni zvezi v Brežicah in Radečah, ki bosta deloma s svojimi obrati tudi projektant in izvajalec teh investicijskih del.

V letu 1957 se morajo izkoristiti tudi možnosti za kreditiranje individualnih proizvajalcev preko zadrug, zlasti glede dajanja kreditov za nabavo umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in drugega reprodukcijskega materiala.

5

Za nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje v letu 1957 se predvideva še tole:

1. Sredstva okrajnega kmetijskega sklada se bodo porabila:

a) na področju poljedelstva za premije za semenska žita in krompir, laboratorijske analize, za demonstracijske, sorte in gnojilne poskuse in za stroške selekcije krompirja ter za stroške priznavanja semenskih posevkov 1.700 tisoč din.

b) na področju sadjarstva — za dotacije drevesnicam, za plače sadjarskim pomočnikom, za stroške kategorizacije in semenarjev sadjarskih pomočnikov — 1.050 tisoč din.

c) na področju vinogradništva za stroške obrambe proti toči, za dotacije trsnicam, za peronosporne poštaje 2.750 tisoč din.

č) na področju živinoreje — za dotacije k nabavi plemenjakov, prispevke k plačam molznih kontrolorjev, za dotacijo perutninarski selekcijski postaji in za stroške semenarjev molznih kontrolorjev — 2.881 tisoč din.

d) na področju čebelarstva — 100 tisoč din.

e) za dotacije kmetijsko pospeševalni službi, kmetijskim organizacijam in zadrudnim aktivom — 900 tisoč din.

2. Del družbenih investicijskih skladov okraja in občin, ki je namenjen za kmetijstvo, znaša po planu za leto 1957 skupaj 63 milijonov; pri tem odpade na okraj 38 milijonov dinarjev, na občine pa 25 milijonov dinarjev. Vsa ta sredstva je treba uporabljati programsko in kombinirano v prvi vrsti kot dopolnilna sredstva k zveznim in republiškimi kreditom. S sredstvi teh, prav tako pa tudi s sredstvi zadrudnih skladov je treba v letu 1957 zagotoviti predvsem te investicije:

1. obnova 60 ha vinogradov in sadovnjakov,
  2. dopolnitev opreme mlekarne v Brežicah in Izlakah,
  3. začetna dela melioracij na območju Gabrnice in Krškega polja,
  4. ureditev peskovnika za kalciniranje zemlje,
  5. ureditev 150 gnojničnih jam in 15 silosov,
  6. nabave selektorjev, trierjev in dopolnitev strojnega parka KPPZ Brežice,
  7. urejanje pašnikov,
  8. zidanje skladišč in drugih gospodarskih objektov.
3. Kot najvažnejši ukrep za stimuliranje večje proizvodnje individualnih kmetijskih proizvajalcev — predvsem blagovne proizvodnje — pa je treba zagotoviti odkup vseh tržnih presečkov po primernih cenah.

4. Da se povečajo investicijski skladi za kmetijstvo se priporoča občinskim ljudskim odborom, da tisti del doklad na kmečko dohodnino, ki presega 3%, v celoti usmerjajo v svoje investicijske sklade za napredek vasi. Na ta način bi bilo mogoče porabiti za investicije v kmetijstvu nadaljnjih 15 milijonov din.

4. poglavje

Gozdarstvo

1

V okraju Trbovlje je 60.250 ha ali 50 % celotne površine pokrite z gozdovi. Od gozdne površine odpade 85 % na nedržavne gozdove, 15 % pa na gozdove splošnega ljudskega premoženja. Celotna lesna gmota se ceni na 5.757.000 m³, od tega odpade 77 % na listavce, 23 % pa na iglavce.

V letu 1956 je bila zaradi manjših razpoložljivih sredstev tudi gozdna gojitvena in investicijska delavnost manjša kot v letu 1955.

Osnovno pogozdovanje je zajelo 296 ha proti 349 hektarom v letu 1955.

Melioracija degradiranih gozdov se je izvršila na 17 ha, na 12 ha pa so se meliorirala grmišča, medtem ko v letu 1955 takih melioracij ni bilo.

S temi rezultati je bil nekoliko presežen obseg gozdnih gojitvenih del, ki jih je določil okrajni družbeni plan za leto 1956.

Sečnja se je v l. 1956 zmanjšala na 108.000 m³ proti 135.000 m³ v letu 1956, kar pomeni, da je znašala po cenitvah slabih 80 % letnega prirastka. S takim uravnovešenjem sečnje s prirastkom, ki se bo nadaljevalo tudi v prihodnjih letih, je bil storjen najvažnejši ukrep za izboljšanje stanja naših gozdov.

Lani je bilo zgrajenih 12 km novih gozdnih cest. Začeli so zidati upravno poslopje za okrajno gozdno upravo. Bruto sredstva za gozdarstvo so dosegla v letu 1956 višino 212 milijonov dinarjev, kar je omogočilo izvajanje gozdnih gojitvenih in investicijskih del v prikazanem obsegu.

2

V letu 1957 se bodo za pospeševanje gozdarstva izvajali v glavnem enaki ukrepi kot v letu 1956 z močnejšo orientacijo na uvajanje hitro rastočih drevesnih vrst.

Osnovno pogozdovanje bo opravljeno na površini 183 ha, medtem ko je v letu 1956 pogozditev zajela 296 ha. Pri pogozdovanju je treba dati prednost izpolnitvi gozdnih sestojev.

Z meliorativnim pogozdovanjem se bo izboljšalo in podsadilo 10 ha degradiranih gozdov in 4 ha grmišč.

V letu 1957 se začne izvajati 10-letni načrt za gojitev topole oziroma za zasaditev vseh primernih površin v okraju s topolo. Ta naloga je tem važnejša, ker mora v perspektivi les hitro rastoče topole okrepiti surovinsko bazo celulozne industrije, ki je v okraju zelo močna. Predvsem je treba začeti s saditvijo topole na brežinskem sektorju. Uredila se bo regionalna drevesnica kanadske topole v Vrbi pri Brežicah, ki bo obsegala 4 ha. Ta drevesnica bo s sadičami oskrbovala poleg okraja Trbovlje tudi okraja Celje in Novo mesto.

Tudi za druge vrste gozdnega drevja je treba razširiti drevesničarsko bazo.

V okviru nege gozdov bo počiščenih 963 ha zaraščenih in zapleveljenih gozdnih kultur.

Pojav črnilovke in raka, kostanjevega luba na drevju domačega kostanja na radeškem in sevniškem sektorju narekuje povečano skrb za varstvo gozdov pred boleznimi.

3

Dela za urejanje gozdov je treba v letu 1957 pospešeno nadaljevati.

Urejali se bodo gozdovi nedržavnega sektorja v katastrskih občinah Trbovlje, Ojstro, Marko in Zagorje v skupni meri 1.550 ha. Z dokončanjem teh del bodo urejeni gozdovi in izdelani gozdni elaborati ter tako podana dolgoročna osnova smotrnega gospodarjenja za vse kmečke gozdove v občini Trbovlje.

V gozdovih splošnega ljudskega premoženja se bo izmerila lesna gmota v gozdovih v Jatni, Pišecah, Dobovcu, Polšniku, Mokricah, Bohorju in Vrbi. Uredilo se bo 2400 ha gozdov.

Nadaljevala se bo rajonizacija oziroma razmejitev gozdnih od kmetijskih površin v občinah Videm-Krško, Senovo in Sevnica.

4

Med investicijami v gozdarstvu bodo na prvem mestu graditve gozdnih cest. Nadaljevale ali dokončale se bodo gradbe novih cest v skupni dolžini 12 km, za kar bo v gozdnem skladu zagotovljenih 24,5 milijonov dinarjev. Za tekoče vzdrževanje gozdnih cest pa je zagotovljenih v letu 1957 7,3 milijonov.

Da bi se izboljšala logarska služba, bosta v tem letu zgrajeni prvi dve logarnici v okraju.

Nadaljevala se bo rajonizacija oziroma razmejitev okrajno gozdno upravo.

5

Z ustanovitvijo gozdarske poslovne zveze se organizacija gozdarske službe bistveno spremeni.

Skrbeti je treba, da se novo ustanovljena poslovna zveza čimprej usposobi za prevzem gozdnih gojitvenih in pospeševalnih nalog ter za organizacijo izrabe nedržavnih gozdov.

Obenem pa bo ta reorganizacija omogočila, da se bo okrajna gozdna uprava orientirala predvsem na upravno-nadzorstveno in usmerjevalno službo.

6

Sredstva za gozdarstvo bodo v letu 1957 nekaj manjša kot v letu 1956. Medtem ko so v letu 1956 znašali skupni dohodki 212 milijonov, pa se ocenjuje v letu 1957 skupno z dotacijo republiškega gozdnega sklada na 190 milijonov.

Ta sredstva bodo uporabljena takole:

za okrajni gozdni sklad (investicijska delavnost) 57 milijonov,

za vzdrževanje in gojitev gozdov 50 milijonov,

za javno gozdarsko službo 47 milijonov,

za odvod v okrajni proračun (dopolnilna dohodnina od lesa) 29 milijonov,

obvezna rezerva (12 % gozdnega sklada) 7 milijonov.

7

V letu 1957 se bo posekala približno enaka količina lesa kot v letu 1956, tako da bo sečnja znašala približno 80 % prirastka lesne gnote.

Skupna planirana kvota za sečnjo znaša 109.808 m³ proti 107.992 m³ v letu 1956. Od skupne kvote za sečnjo odpade na nedržavni sektor 89.070 m³, na gozdove splošnega ljudskega premoženja pa 20.738 m³. Od tega odpade na blagovno proizvodnjo 64.527 m³, na lastno porabo pa 45.281 m³. To neugodno razmerje narekuje ukrepe pa zmanjšanje neracionalne lastne porabe lesne gmote v domačem gospodarstvu zasebnih lastnikov gozdov. Predvsem je treba skrbeti, da se zmanjša poraba lesa za kurjavo in da se čimvečji del lesne gmote predela v tehnični les ali pa višje ovrednoti v kemični predelavi. S tem v zvezi je treba tudi zaostri kontrolo nad sečnjo in načinom izrabe gozdov predvsem v nedržavnem sektorju.

V celotni kvoti za sečnjo so zastopani iglavci z 19 % in listavci z 81 %.

8

Potrebe smotrnega dolgoročnega gospodarjenja z gozdovi narekujejo v letu 1957 na področju gozdarstva torej tele glavne naloge:

1. Gospodarjenje z gozdovi državnega in nedržavnega sektorja je treba izvajati na podlagi 10-letnega plana razvoja gozdarstva.

2. Sečnjo je treba omejiti na dopustni etat, to je na približno 80 % letnega prirastka.

3. Zmanjšati se mora lastna poraba lesa v kmečkih gospodarstvih, obenem pa zaostri nadzorstvo nad sečnjo in načinom izrabe gozdov.

4. Začeti je treba z izvajanjem 10-letnega načrta za zasaditev vseh primernih površin s topolo.

5. V zvezi z reorganizacijo gozdarske službe je treba usposobiti gozdarsko poslovno zvezo za opravljanje vseh gospodarskih poslov v zvezi z nedržavnimi gozdovi, s tem v zvezi pa okrepiti nadzoretveno in usmerjevalno vlogo okrajne gozdne uprave.

6. Izdelati je treba perspektivni program za najnujnejše investicije v gozdarstvu v prihodnjih letih in določiti prioriteten red teh investicij.

5. poglavje

Gradbeništvo

1

Zaradi splošnega zmanjšanja investicijske in gradbene delavnosti je tudi celotni dohodek gradbenih podjetij v letu 1956 znašal komaj 67 % doseženega dohodka v letu 1955.

To splošno zmanjšanje investicijske in gradbene delavnosti, ki je predvsem posledica manjših sredstev za investicije, obenem pa tudi tega, da se vsaj v prvem polletju sredstva novoformiranih skladov še niso mogla povsem aktivirati, je imelo za posledico občuten padec števila zaposlene delovne sile, zlasti nekvalificirane.

Proti obsegu gradbenih del v okraju, ki je v letu 1955 dosegel 3.068 milijonov, je njihov obseg padel

v letu 1956 za 61 %. Od v letu 1956 doseženega celotnega dohodka gradbeništva v okraju v višini

1.206.769.000 din,

odpade 871.551.000 din na gradbe v kategoriji kapitalne izgradnje in

335.338.000 din na gradbe družbenega standarda.

Od vseh teh gradbenih del so domača gradbena podjetja s svojimi 192.000.000 din celotnega dohodka izvršila komaj 15,9 % od obsega vseh gradenj v okraju.

2

V letu 1957 se v skladu z obsegom potreb po gradbeni delavnosti okraja predvideva povečanje celotnega dohodka domačih gradbenih podjetij za 38,5 % proti višini dohodka, ustvarjenega lani.

Četudi bo vrednost celotnega dohodka pod doseženo višino v letu 1955, je računati, da bo predvsem zaradi pocenitve gradbenih del in zaradi cenejše izvedbe objektov fizični obseg gradenj v letu 1957 dosegel nivo iz leta 1955.

Povečanje proizvodnje gradbenih podjetij v letu 1957 se opira predvsem na tole:

1. Za investicije namenjena sredstva: stanovanjski skladi, sredstva za negospodarske investicije, skladi za samostojno razpolaganje, podjetij in amortizacijski skladi, bodo v letu 1957 večja od sredstev, formiranih v letu 1956.

2. Pravočasno sprejetje družbenega plana in proračunov bo omogočilo večjo kontinuiteto v črpanju sredstev in močnejšo gradbeno aktivnost tudi že v prvem polletju 1957.

3. V letu 1956 dosežena pocenitev gradbenega materiala, predvsem cementa, se bo prav pokazala šele leta 1957 in bo ob pogojih omejenih sredstev vplivala na povečanje gradbenih del.

4. Hitrejša in učinkovitejša graditev bo mogoča zaradi solidnejše izdelanih projektov, boljše tehnične dokumentacije in investicijskih programov, prav tako pa tudi zaradi zagotovljenih sredstev za izvajanje del.

3

V skladu s splošno politiko izboljšanja življenjskih razmer in stabilizacije v gospodarstvu je treba tudi v gradbeništvu izrabiti vse možnosti za znižanje gradbenih stroškov in s tem cen gradbenih storitev.

V letu 1957 obstoji možnost, da se bo cena gradbenih storitev znižala do 10 % v primeri s cenami leta 1955.

Gradbena podjetja bodo morala zato tudi v letu 1957 še nadalje skrbeti za to:

— da uporabljajo cenejši in dostopnejši gradbeni material,

— da se usmerijo na čimvečjo uporabo gradbenih polizdelkov in na racionalnejše načine graditve.

- da izboljšajo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih,
- da še nadalje izpolnjujejo sistem nagrajevanja po učinku.

Posebej naj gradbena podjetja racionalizirajo tudi porabo materiala, zlasti lesa, z večkratno uporabo opažev in odrov ali pa z zamenjavo lesenih odrov in opažev za patente. Izdelavo stropnih, strešnih in drugih konstrukcij naj zaradi racionalizacije zamenjajo z različnimi vrstami montažnih konstrukcij.

Zato naj se tudi industrija gradbenega materiala intenzivneje orientira na izdelavo standardiziranih gradbenih elementov.

Da se bodo gradbena dela racionalizirala, bodo pristojni organi na občinah in okraju posebej skrbeli:

- da se ne začne nobena gradbena dela, dokler izvajalec gradbenih del ne dobi popolne, zanesljivo in natančno izdelane gradbene dokumentacije,
- da se gradbena dela oddajajo na licitacijah na podlagi svobodne konkurence.

Zaradi boljše kakovosti gradbenega materiala, poostrene kontrole gradbene inšpekcije in neposrednega investitorjevega nadzorstva nad izvajanjem del kakor tudi zaradi poostrenih kriterijev pri kolovdacijah se predvideva tudi, da se bo kvaliteta gradbenih del izboljšala.

6. poglavje

Promet

1

V letu 1956 ni bilo bistvenega izboljšanja v prometu zaradi nezadostnih investicij, brez katerih ni mogoče bistveno povečati delavnosti te panoge. Zaradi tega se veča nasprotje med kapacitetami v prometu in naraščajočimi potrebami gospodarstva po prometnih storitvah. Nezadostne prometne kapacitete, ki so posledica premajhnih investicij v preteklih letih, so bile v letu 1956 resna motnja tudi v razvoju potniškega prometa v okraju.

Tako je znašala vrednost bruto proizvoda v letu 1956 313 milijonov din ali 86 % bruto proizvoda v letu 1955. Od celotnega dohodka javnega cestnega prometa odpade na tovorni promet 75 % in na potniški 25 %.

2

Plan prometa za leto 1957 temelji v glavnem na nekoliko večjih kapacitetah posameznih podjetij ter na rezultatih zadnjih dveh let. Predvideva se, da se bo vrednost družbenega proizvoda v letu 1957 dvignila za 5 % proti letu 1956. Podjetja javnega cestnega prometa bodo uživala olajšave pri plačevanju družbenih obveznosti, vendar te olajšave zaradi zastarelosti voznega parka ne bodo dale večjih rezultatov. Lastna investicijska sredstva prometnih podjetij bodo znašala 12,5 milijonov din. Zaradi kritičnega stanja voznega parka ta sredstva ne bodo zadoščala niti za redno vzdrževanje in obnavljanje prevoznih kapacitet. Zato bodo morala podjetja najeti

kredite pri Investicijski banki. Pri najemanju kreditov bo okraj nudil vso podporo in bo zagotovil garancijo in lastno udeležbo. Predvideva se, da bodo avto-prevozniška podjetja s krediti nabavila 8—10 tovornih avtomobilov in 3—5 avtobusov.

Potniški cestni promet bo v letu 1957 dosegel 4.609.000 p/km (potniških kilometrov), to je za 1 % več kot v letu 1956.

Plan tovornega prevoza je postavljen na 2.489.000 t/km (tonskih kilometrov) oziroma za 1,3 % več kot je bilo doseženo v letu 1956. Glede na dejstvo, da je povprečna stopnja ohranjenosti prevoznega parka 47 %, bo mogoče plan preseči le z nabavo novih tovornjakov.

V indeksih izražena vrednost celotnega dohodka, družbenega proizvoda in dobička v zadnjih treh letih v primerjavi s pričakovano vrednostjo v letu 1957 daje tole podobo:

	1954	1955	1956	1957	1957 1956
Celotni dohodek	100	171	147	148	101
Družbeni proizvod	100	111	117	125	105
Dobiček	100	115	85	91	109
				3	

Za v letu 1957 predvideni obseg rednega vzdrževanja, popravil in delnih rekonstrukcij cest III. reda v dolžini 407 km bodo na razpolago sredstva v okrajnem cestnem skladu. Okrajni ljudski odbor bo iz svojega proračuna dotiral okrajnemu cestnemu skladu 25 milijonov din. Ta sredstva se bodo porabila po posebnem predračunu. Osebnim in operativnim izdatki okrajne cestne uprave se bodo financirali neposredno iz okrajnega proračuna. Tako bodo skupna sredstva za okrajne ceste znašala 72,4 milijonov dinarjev ali za 47 % več kot v letu 1956. Ta povečana sredstva bodo sicer omogočila nekatera najnujnejša popravila cest in mostov, ki so se zaradi pomanjkanja sredstev v prejšnjih letih odlašala, ne bodo pa zadostovala niti za bistveno izboljšanje tekočega vzdrževanja cest niti za nujne rekonstrukcije.

Analiza cestnega omrežja v okraju kaže, da manjkajo ali pa so neprimerne predvsem ceste I. in II. reda, ki imajo največji gospodarski pomen in ki bi morale biti prometna magistrala po vsej dolžini okraja, na drugi strani pa bi povezovala celotno gospodarsko razvito območje okraja z drugimi gospodarskimi območji in središči. Ker pa so te ceste, ki presegajo okrajni pomen in možnosti financiranja iz okrajnih sredstev, je treba storiti vse potrebne ukrepe, da pristojni organi izdelajo program in v prihodnjih letih zagotovijo zgraditev teh gospodarsko zelo pomembnih cest.

Poleg okrajnega cestnega sklada bodo pri vseh občinah občinski cestni skladi, katerih skupna sredstva bodo v letu 1957 znašala 25 milijonov dinarjev.

4

Za nadaljnji razvoj prometa je potrebno, da gospodarske organizacije prometne panoge v letu 1957:

1. pripravijo dolgoročne programe za rekonstrukcijo in razširitev prevoznih kapacitet javnega cestnega prometa ter za smotrno organizacijsko obliko celotnega lokalnega prometa v okraju,

2. pripravijo elaborate za najetje investicijskih kreditov pri Investicijski banki za povečanje prevoznih kapacitet,

3. premirajo zmanjšanje režijskih stroškov in varovanje vozil ter uspehe pri prihrankih na pogonskem materialu,

4. razširijo mrežo avtobusnih zvez.

Poleg navedenih nalog je nujno treba pričeti z izdelavo programa za rekonstrukcijo in razširitev cestnega omrežja in za način financiranja teh del.

7. poglavje

Trgovina

1

Blagovni promet se je v letu 1956 povečal za 5 % proti letu 1955 ter je znašal:

v trgovini na debelo	2,095 milij. din
v trgovini na drobno	5,406 milij. din
skupaj	7,501 milij. din

V letu 1956 je trgovina zaznamovala nek napredek pri povečanju števila poslovalnic, pri izboljšanju opreme, večji komercialni spretnosti in kulturnejši postrežbi. Poraba investicijskih sredstev za trgovino lani je znašala 52,8 milijonov dinarjev.

2

Ocenjuje se, da se bo v letu 1957 blagovni promet povečal za 5 % proti letu 1956. Gibanje blagovnega prometa, izraženo v absolutnih zneskih in indeksi, je takole:

	v milij. din			Indeks		
	1955	1956	1957	$\frac{1956}{1955}$	$\frac{1957}{1955}$	$\frac{1957}{1956}$
Skupni blagovni promet	7,100	7,501	7,651	105	108	105
Promet na debelo	2,006	2,095	2,081	104	104	99
Promet na drobno	5,104	5,406	5,570	106	109	105

Pričakovano povečanje blagovnega prometa bo doseženo predvsem zaradi predvidenega povečanja blagovnih skladov in kupne moči prebivalstva. Važen pogoj za povečanje blagovnega prometa pa je tudi organizacijska okrepitev trgovine.

Povečani uvoz nekkih artiklov bo obogatel asortiment blagovnega tržišča za široko porabo.

Vrednost izvoza trgovskih podjetij bo v letu 1957 za 4 % manjša kot v letu 1956 zaradi stabilizacije na domačem tržišču. Povečan bo izvoz sadja in vina, izvoz kmetijskih pridelkov pa bo manjši.

Med važnejšimi nalogami trgovine v letu 1957 bo izboljšanje in povečanje odkupa poljedelskih pridelkov in zalaganje trga z njimi. To nalogo bodo v glavnem morale opravljati splošne kmetijske zadruge. Problem pri odkupu bo pa slaba tehnična oprema, pomanjkanje prevoznih sredstev in v neki meri šibka kreditna politika. Treba bo ustvariti s primernimi organizacijskimi oblikami organsko zvezo med odkupom kmetijskih pridelkov in prodajo teh pridelkov v industrijskih središčih. Skrbeti je treba, da se odpravijo vnesne manipulacije in zmanjšujejo režijski stroški. Na ta način bo dana podlaga za najhitrejši in najcenejši dotok kmetijskih pridelkov od proizvajalca do potrošnika.

Predvideva se, da bo imela trgovina v l. 1957 za investicijske namene 25 milijonov denarnih sredstev. Ta sredstva obsegajo amortizacijo v višini 9 milijonov, lastne investicijske sklade trgovine v višini 7 milijonov ter del sredstev občinskih investicijskih skladov, ki jih morajo občinski ljudski odbori porabiti za kredite v trgovini v višini 7 milijonov. Investicijska sredstva za trgovino so v primeri s potrebnimi zelo majhna in naj se predvsem uporabijo za izboljšanje opreme in skladišč, zlasti skladišč, v katerih se lahko konservirajo hitro pokvarljiva živila.

Družbeno kontrolo v trgovini bo treba okrepiti z aktivnejšim delom potrošniških svetov in z ustanavljanjem novih. S pomočjo stalnih stikov naj tudi pristojni občinski in okrajni organi uveljavijo svoj moralno-politični vpliv za boljše poslovanje trgovine in posebej za preprečevanje neutemeljenega zviševanja cen.

V občinskih družbenih planih je treba podrobneje določiti druge smernice in konkretne ukrepe. Posebno pozornost je treba posvetiti določitvi odstotka od prometa, ki tvori plačilni sklad v trgovini.

3

Za pospeševanje blagovnega prometa v letu 1957 in za doseg čimboljših rezultatov pri izpolnjevanju plana blagovnega prometa mora trgovina posebno pozornost posvetiti še izpolnitvi teh nalog:

1. razpoložljiva investicijska sredstva v trgovini naj se uporabijo tudi za organiziranje novih prodajal za živila, ki jih posebno primanjkuje,

2. trgovina naj okrepi svoje prevozne kapacitete, ljudski odbori bodo v zvezi s tem nudili pomoč pri najemanju kreditov,

3. obnoviti je treba tržnice in po možnosti vsaj v mestnih središčih urediti nove,

4. okrajna trgovinska zbornica naj skupaj s pristojnimi organi okraja in občin ter s trgovskimi podjetji prouči možnost za organiziranje vsaj ene veleblagovnice v okraju,

5. trgovska podjetja na debelo naj svojo delavnost razširijo tako, da bodo lahko zalagala vso trgov-

sko mrežo v okraju, obenem pa tudi proizvajalna podjetja predvsem z železnino.

6. občinski ljudski odbori naj skrbijo, da se v novih stanovanjskih poslopih po potrebi pritrlični prostori urede za trgovske lokale.

7. občinski ljudski odbori naj manjša trgovska podjetja pavšalirajo.

8. pri okrajni trgovinski zbornici naj se organizira konjunkturna služba, ki bo spremljala pojave na posameznih tržiščih, obveščala o gibanju tržnih presežkov in dajala trgovskim in odkupnim podjetjem pravočasne zanesljive podatke za hitre intervencije na trgu.

9. ena važnih nalog trgovine je tudi skrb, da se z dobavljanjem nekaterih vrst živil, ki jih do sedaj trgovina v okraju ni imela na razpolago (n. pr. sveže ribe), izboljša struktura prehrane.

8. poglavje

Izvoz

1

V okraju je 15 podjetij, ki svoje blago izvažajo v inozemstvo, med njimi 12 industrijskih, 2 trgovski in 1 obrtno podjetje. Z direktnim izvozom se ukvarjata samo 2 podjetji: industrijsko podjetje Jugotania in trgovsko podjetje Vno-Brežice, ki sta obe registrirani kot samostojna izvoznika. Vsa druga podjetja izvažajo indirektno, to je s posredovanjem ustreznih specializiranih izvoznih podjetij.

Vrednost izvoženega blaga v letu 1956 je dosegla 756 milijonov deviznih dinarjev proti 676 milijonom v letu 1955, kar pomeni povečanje za 12 %.

Struktura izvoza glede na vir izvoženega blaga je bila ugodna, saj je na poljedelske pridelke (vštevši gozdne sadeže) odpadlo 29 %, na industrijske izdelke pa 71 % vrednosti celotnega izvoza. V izvozu kmetijskih pridelkov so bili po vrednosti na prvem mestu živina, vino in jajca, med industrijskimi izdelki pa premog, žagani les in pohištvo.

Na posamezne dežele je odpadla tale vrednost izvoza:

Avstrija	48,8 %
Italija	19,4 %
Nemčija	9,4 %
Anglija	7,7 %
Druge evropske države	5,1 %
Države Bližnjega vzhoda	8,0 %
ZDA	1,2 %
Drugi deli sveta	0,4 %
	100,0 %

2

V letu 1957 predvideni izvoz z deloma spremenjeno strukturo bo v glavnem v skladu s potrebami izvozne politike naše države.

Predvideni izvoz v letu 1957 se bo v primeri s prejšnjimi leti gibal takole:

vrednost v milijonih din (1 dolar = 300 din)			Indeks	
1955	1956	1957	1956 1955	1957 1955

Kmetijski pridelki				
in gozdni sadeži	165	219	210	154,9 96,0
Industrijski izdelki	512	557	777	104,9 144,0
Skupaj	675	756	957	111,9 150,5

Skupna vrednost izvoza se bo povečala proti letu 1956 za 30,5 %, proti letu 1955 pa za 46 %.

Pri tem je važno, da se povečuje izvoz industrijskih izdelkov za 44,5 % proti letu 1956. Največji delež izvoza odpade na premog (32 %), čeprav njegov relativni delež pada zaradi večjega izvoza drugih proizvodov. Najbolj se povečuje izvoz tanina, celuloze in pohištva, na novo pa se začinjata izvažati časopisni papir in cement. Kot družbeno nerentabilen je treba šteti izvoz žaganega lesa, katerega vrednost bo znašala v letu 1957 95 milijonov deviznih dinarjev. Namesto izvoza žaganega lesa je treba postopoma preiti na rentabilnejši izvoz v inozemstvu zelo iskanih končnih izdelkov iz lesa.

Vrednost izvoza kmetijskih pridelkov se zmanjša za 4 % proti letu 1956. To zmanjšanje je utemeljeno s smerjo državne izvozne politike in s konkretnimi omejitvami izvoza nekaterih kmetijskih pridelkov. Tudi v letu 1957 bo odpadel največji delež vrednosti izvoza kmetijskih pridelkov, na izvoz živine, vina in jaja.

Struktura izvoza se v letu 1957 občutno izboljša v korist izvoza industrijskih izdelkov (v odstotkih):

	1955	1956	1957
Kmetijski pridelki			
in gozdni sadeži	24	29	21
Industrijski izdelki	76	71	79
Izvoz skupaj	100	100	100

3

Na področju izvoza je potrebno v letu 1957 posvetiti največjo skrb temule:

1. Izrabiti je treba vse možnosti za povečanje izvoza. Pri uvajanju proizvodnje novih izvoznih artiklov in pri iskanju tržišč pa ne smejo odločati le trenutno ugodni izvozni faktorji in trenutna konjunktura.

2. Industrijska podjetja, ki še ne izvažajo, naj prouče možnosti za izvoz svojih izdelkov.

3. Izboljšati je treba strukturo izvoza na ta način, da se pospešuje izvoz izdelkov s čimvišjo stopnjo predelave, opušča pa naj se izvoz izdelkov z nizko stopnjo predelave (n. pr. žagan les).

4. Predvsem je treba proučiti možnosti za večji izvoz končnih izdelkov v vzhodne države.

5. Ustrezna podjetja naj povečajo zbiranje in izvoz gozdnih sadežev, polžev, žab itd.

6. Med kmetijskimi pridelki je treba forsirati predvsem izvoz sadja in vina.

7. Za vinorodno območje okraja je predvsem važen izvoz vina posebno v perspektivi, glede na omejene možnosti domače prodaje. Pogoj za stabilni izvoz vina pa je ustvarjanje določenih tipov vina v večjih količinah, kar naj bo glavna skrb podjetja, ki vino izvažajo.

8. Podjetja, ki se ukvarjajo z izvozom, morajo izboljšati kvaliteto svojega poslovanja z inozemstvom in bolj spremljati razvoj na zunanjih tržiščih.

9. poglavje

Gostinstvo in turizem

1

V letu 1956 je bil v gostinstvu dosežen delen napredek, saj je bilo v tem letu urejenih več gostinskih obratov, ki so glede opremljenosti in kulturne postrežbe na primerni višini. Vendar pa gostinstvo kot celota še vedno zaostaja za drugim gospodarstvom v okraju in gostinstvom razvitih predelov države ter je njegova raven tako v kulturnem kot v ekonomskem pogledu v povprečju nizka.

Že tako slabe ekonomske pozicije gostinstva so se v letu 1956 še poslabšale. Občutno je nazadoval promet gostinskih podjetij in gostišč ter je v primerjavi z letom 1955 padel za 11%.

Ta padec prometa je posledica zmanjšanja kupne moči prebivalstva, ki izvira iz zmanjšanja investicijske delavnosti v okraju in ustreznega zmanjšanja števila zaposlenih v gospodarstvu. Na zmanjšanje prometa pa je imela svoj vpliv tudi kvaliteta pijače, posebno vin, ki ni bila na zaželeni višini.

Struktura prometa po vrstah storitev, ki je v povprečju let že od leta 1954 naprej nespremenjena, je tale:

prenočišča	1 %
prehrana	15 %
pijače	72 %
drugo	12 %
<hr/>	
skupni promet	100 %

Prikazana struktura potrjuje znano dejstvo, da je gostinstvo v okraju razvito zelo enostransko. Na eni strani odpade zaradi objektivnih vzrokov (pomanjkanje tujskih sob) premajhen delež na prenočišča, na drugi strani pa je zaradi subjektivnih slabosti (nezadostna skrb in slaba organizacija) premajhen tudi delež, ki odpade na prehrano.

2

V letu 1957 se bo skupni promet gostinstva v vseh sektorjih lastništva povečal proti letu 1956 za 5%. Predvideno povečanje temelji na splošnem povečanju gospodarske aktivnosti, posebej pa tudi na izboljšanju kvalitete gostinskih storitev, pijač in na organizacijski utrditvi gostinstva.

Da bi se izboljšala kulturna raven gostinstva in da se prilagodi opremljenost gostinskih obratov zahtevam higiensko-sanitarnih predpisov, naj občinski ljudski odbori iz sredstev svojih investicijskih skladov nudijo investicijske kredite vsaj za najnujnejše potrebe gostinskih obratov. Pri tem naj upoštevajo izjemni ekonomski položaj gostinstva, ki more ta kreditna sredstva angažirati le ob zelo ugodnih pogojih.

Zelo pereče vprašanje družbene prehrane se lahko omili z organizacijo le-te pri podjetjih. Na ta način bi se lahko družbena prehrana pocenila zaradi možnosti vkalkuliranja določenih družbenih obveznosti in stroškov iz naslova družbene prehrane v lastno ceno podjetij.

3

Hitrejši razvoj se predvideva v letu 1957 tudi v turizmu, ki predstavlja eno najmanj razvitih gospodarskih panog, čeprav so podane, zlasti v nekaterih območjih, glede na naravne pogoje in kulturne znamenitosti lepe možnosti. Bolj razvite turistične organizacije in urejeni turistični objekti bi lahko nudili prebivalstvu okraja več cenejših in ugodnejših možnosti za izlete, za razvedrilo in počitek.

Zato naj zlasti občinski ljudski odbori v letu 1957 povečajo aktivnost svojih svetov za turizem, turistična društva in sekcije pa naj pripravijo programe za učinkovito uporabo predvidenega turističnega sklada in živahneje sodelujejo pri izboljšanju prometa, pri graditvi in poslovanju letnih kopališč ter planinskih in izletniških postojank.

V letu 1957 se predvideva ustanovitev posebnega sklada za pospeševanje in razvoj turizma pri okrajni gostinski zbornici. Gostinskim podjetjem in gostiščem se priporoča, da prispevajo v ta sklad iz svojih sredstev za samostojno razpolaganje. Tudi posamezni občinski ljudski odbori naj bi prispevali primerne manjše dotacije v ta sklad. Iz sredstev okrajnega proračuna je zagotovljena dotacija skladu v višini 500 tisoč dinarjev.

4

Poleg navedenih nalog naj bi se za nadaljnji razvoj gostinstva in turizma v letu 1957 izvedlo še tole:

1. občinski ljudski odbori naj razširijo pavšaliranje gostišč in gostinskih podjetij,
2. občinski ljudski odbori naj najodločneje zatirajo nezakonito točenje alkoholnih pijač,
3. okrajna gostinska zbornica naj v letu 1957 izdelava perspektivni plan za razširitev gostinske mreže in rekonstrukcijo obratov,
4. gostinska podjetja naj skupaj z okrajno gostinsko zbornico in z drugimi družbenimi faktorji

resno začno reševati vprašanje pomanjkanja strokovnih kadrov v gostinstvu.

5. občinski ljudski odbori naj prouče še neuporabljene možnosti za uvedbo turistične takse,

6. pri investicijah v gostinstvu v večjih krajih okraja je treba imeti za eno najvažnejših nalog investicije za ureditev in povečanje števila tujskih sob,

7. gostinska podjetja in gostišča naj posvetijo več skrbi izboljšanju prehrane in naj skrbijo, da se poveča njen delež v strukturi prometa.

10. poglavje

Obrt

1

Obseg obrti se je tudi v letu 1956 še nadalje povečeval, saj je bil presežen obseg proizvodnje v letu 1955 za 5,6 %.

Za obrtna podjetja v okraju je še vedno značilna nizka tehnična opremljenost, izrabljenost opreme, ki je zlasti pereča v živilski stroki ter pomanjkanje orodja in nizko število storitvenih obratov.

Od skupnih sredstev, ki so bila v obliki odstopljenega zveznega davka in obresti na osnovna sredstva obrtnih podjetij prepuščena ljudskim odborom, je bilo v letu 1956 uporabljenih za investicije v obrti iz občinskih investicijskih skladov 13 milijonov, kar predstavlja komaj 28 % iz obrti formiranih sredstev. Analiza uporabe teh skladov kaže, da je ostalo ob koncu leta še vedno več kot 25 % dovoljenih kreditov neuporabljenih, posebej pa tudi, da obrtna podjetja zelo pogosto investirajo brez predudarka, gospodarske upravičenosti in brez programa, občinske ljudske odbore pa s svojimi zahtevki postavljajo že pred izvršena dejstva. Gotovo je, da pri takem načinu tudi porabljena sredstva ne morejo biti dovolj učinkovita.

Poleg občinskih investicijskih skladov so v letu 1956 dobila obrtna podjetja investicijske kredite tudi iz okrajnega investicijskega sklada v višini nadaljnjih 8,4 milijonov dinarjev, iz svojih amortizacijskih skladov pa investirala še 13,5 milijonov din.

2

Upošteva se v letu 1956 izvršene investicije, večjo tehnično opremljenost, večjo usposobljenost kadra in organizacijske ukrepe za racionalnejše poslovanje, predvideva družbeni plan okraja, da se bo v letu 1957 vrednost bruto produkta družbenega sektorja obrti še nadalje zvečala za 18,7 % in vrednost družbenega produkta za 32,4 %.

Hkrati s povečanjem obrti družbenega sektorja se predvideva, da se bo tudi proizvodnja zasebnega sektorja v letu 1957 še nadalje razvijala, četudi je računati, da bo zaradi izpada posameznih zasebnih obrtnih obratov vrednost celotne proizvodnje zasebnega sektorja padla za 1 %.

3

Z nadaljnjim povečanjem celotnega dohodka in družbenega proizvoda v obrti je v l. 1957 predvideno

tudi nadaljnje povečanje družbenega sektorja. Pravilno tendenco razvoja socialističnega sektorja v obrti nam kaže že struktura družbenega produkta, saj se bo delež socialističnega sektorja v družbenem produktu v letu 1957 občutno dvignil, kakor sledi:

	1954	1955	1956	1957
socialistični sektor	57,5	58	58	65
zasebni sektor	42,5	42	42	35
Skupaj	100	100	100	100

To konstituirano povečanje družbenega produkta v obrti socialističnega sektorja pa nazorno kaže na to, da bodo mnoge v početku majhne in slabo organizirane delavnice že začele preraščati v močna, dobro organizirana obrtna podjetja.

4

Občinski ljudski odbori bodo morali v letu 1957 prav obrti posvetiti še posebno pozornost. Predvsem na področju storitvene obrti bo v letu 1957 po posameznih občinah treba ustanoviti še več novih obrtnih obratov.

Občinski ljudski odbori naj sredstva svojih družbenih investicijskih skladov, ki izvirajo iz vplačil obrti, uporabijo za kreditiranje investicij v obrtnih obratih.

Iz svojih skladov bo okrajni ljudski odbor kreditiral le investicije v večje obrate proizvodnega pomena, katerih vloga presega območje zadovoljevanja potreb ene občine.

Za nadaljnji razvoj obrti je poleg navedenega treba v letu 1957 izvesti še te naloge:

1. obrtna zbornica naj v letu 1957 pripravi dolgoročni program razvoja obrti.

2. občinski ljudski odbori naj v letu 1957 razširijo plačevanje družbenih obveznosti v obliki pavšala na vse obrtne delavnice in manjša podjetja, s čimer se bo povečal interes delavcev in uslužbencev obrti za zvišanje storilnosti, hkrati pa se bodo ti obrati razbremenili odvečne administracije,

3. posebna naloga in skrb občinskih ljudskih odborov bo v letu 1957 zagotovitev pravilne davčne politike, ki naj na podlagi pravilno določenih davčnih osnov in z uporabo občinskih doklad na dohodek obveznosti med socialističnim in zasebnim sektorjem, s tem pa tudi med njima omogoči zdravo in lojalno konkurenco.

11. poglavje

Investicije

1

V letu 1956 se je zaradi dokončanja nekaterih investicij vsedržavnega pomena in zaradi splošnega omejevanja investicij obseg le-teh močno zmanjšal.

Obenem se je bistveno spremenila tudi struktura investicij.

Struktura investicij v letu 1956 je takale (brez železnice in brez investicij, ki so se financirale neposredno iz zveznega proračuna):

	v milijon din			
	bruto investic.	Struktura	neto investic.	Struktura
Skupno	3,435	100	1,707	100
Industrija	2,499	75	848	50
Druge gosp. panoge	625	18	548	32
Zasebniki	311	9	311	18

Od vseh investicij je odpadlo na gradbe 1,290 milijonov din ali 38%.

Z 946 milijoni ali 28% je tudi družbeni standard dosegel pomemben delež v skupnih investicijah.

Po virih financiranja so se sredstva za neto investicije formirala takole:

	v 000 din
iz okrajnega investicijskega sklada	89.661
iz občinskih investicijskih skladov	68.277
iz stanovanjskih skladov	390.310
iz drugih virov	1,159.585

2

Za leto 1957 celotnega obsega investicij ni mogoče ugotoviti, ker niso znani krediti iz zveznih in republiških skladov.

Investicijska sredstva, s katerimi bodo razpolagali v letu 1957 okrajni ljudski odbor, občinski ljudski odbori in gospodarske organizacije, se cenijo na 3,100 milijonov proti 2,550 milijonov v letu 1956, kar pomeni povečanje za 22%. V teh sredstvih je obsežen amortizacijski sklad za nadomestitev pri gospodarskih organizacijah v višini 2,056 milijonov din in sredstva za samostojno razpolaganje v višini 220 milijonov. Skupna investicijska sredstva okraja in občin pa bodo znašala 844 milijonov dinarjev.

Investicijska politika okraja v letu 1957 naj predvsem upošteva tale načela in zagotovi, da bodo tudi gospodarske organizacije svojo investicijsko politiko prilagodile tem načelom:

1. Okraj bo predvsem podpiral tiste gospodarske organizacije, ki bodo svoje investicije prilagodile pogojem, ki jih za dodelitev kreditov iz splošnega investicijskega sklada določa zvezni družbeni plan. Tem gospodarskim organizacijam bo okraj po potrebi s sredstvi svojega investicijskega sklada zagotovil garancijo in lastno udeležbo in jim tako omogočil najetje kredita iz splošnega ali republiškega investicijskega sklada oziroma iz bančnih sredstev investicijske banke.

2. Sredstva svojega investicijskega sklada bo okraj v obliki neposrednih kreditov namenil pred-

vsem podjetjem, kjer je nujna tehnična sanacija, in večjim obrtnim podjetjem za rekonstrukcije in razširitev. Ostanek sredstev investicijskega sklada se bo uporabil za kreditiranje investicij v drugih panogah gospodarstva in za negospodarske investicije.

3. Kmetijski del investicijskega sklada se bo uporabil za kreditiranje kompleksne obnove vinogradov in sadovnjakov, melioracije, ureditev peskovnika za kalciniranje zemlje, za ureditev pašnikov, za rekonstrukcije mlekarn, za nabavo kmetijskih strojev in za zidanje gnojničnih jam in silosov. Ob določenih pogojih se bodo po združenih organizacijah dajali krediti tudi zasebnim kmetom za obnovo vinogradov in sadovnjakov ter za zidanje gnojničnih jam in silosov.

4. Pri dodeljevanju kreditov iz okrajnega investicijskega sklada se načeloma zahteva lastna udeležba podjetja ali občinskega investicijskega sklada.

5. Občine naj sredstva svojih investicijskih skladov namenijo za kredite posameznim gospodarskim panogam v višini njihovih vplačil v občinski investicijski sklad. Del občinskega investicijskega sklada, ki je po zveznih predpisih namenjen za napredek gospodarstva vasi, naj se uporabi predvsem za neposredne založbe v kmetijstvo.

6. Podjetja v našem okraju so zamudila številne možnosti za najetje kreditov na podlagi natečajev, ker niso imela pripravljene investicijske dokumentacije. Nujno je, da vsa podjetja, ki predvidevajo investicije, posvete izdelavi investicijske dokumentacije in njeni kvaliteti mnogo večjo skrb. Da bi omogočil predvsem manjšim podjetjem hitro in kvalitetno izdelavo investicijske dokumentacije, bo okrajni ljudski odbor ustanovil investicijski urad.

7. Končati je treba dosedanjo prakso, da v številnih primerih posamezna podjetja investirajo brez izdelane dokumentacije in brez zagotovljenih investicijskih sredstev, nato pa stavljajo okraj ali občino s svojo zahtevo po kreditu pred izvršeno dejstvo. Pristojni okrajni in občinski organi so dolžni v vseh takih primerih postopati dosledno po splošnih predpisih in po smernicah tega družbenega plana.

Drugi del

EKONOMSKI UKREPI ZA IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA OKRAJA TRBOVLJE

12. poglavje

Amortizacija

1

Kmetijske organizacije in splošne kmetijske zadruge plačujejo za gradbene objekte, ki jih ne morejo uporabljati, samo del amortizacije, ki je po zveznih predpisih namenjen za vzdrževanje.

Kateri gradbeni objekti se ne morejo uporabljati, določi po predlogu kmetijske organizacije oziroma

splošne kmetijske zadruge pristojni svet občinskega ljudskega odbora.

2

Kmetijske zadruge, ki so po določbah zveznih družbenih planov za leto 1956 ali za prejšnja leta razglašene za poskusne obrate, plačujejo:

a) za gradbene objekte samo del amortizacije, ki je po zveznih predpisih namenjen za vzdrževanje,

b) za vsa druga osnovna sredstva polno amortizacijo po zveznih predpisih.

13. poglavje

Zemljarina

1

Kmetijske organizacije obračunavajo zemljarino po stopnji 13% katastrskega dohodka od zemljišč.

2

Kmetijske organizacije, ki so bile po določbah zveznih družbenih planov za leto 1956 ali za prejšnja leta razglašene za poskusne obrate, kakor tudi tiste, ki niso zavarovane pred poplavami in talnimi vodami ali niso arondirane, vplačujejo celotno zemljarino v svoj investicijski sklad.

Katere kmetijske zadruge niso zavarovane pred poplavami in talnimi vodami ali niso arondirane, določi svet za kmetijstvo in gozdarstvo okrajnega ljudskega odbora.

3

Splošne kmetijske zadruge obračunavajo zemljarino po stopnji 13% katastrskega dohodka od zemljišč.

Tako obračunano celotno zemljarino vplačajo splošne kmetijske zadruge v svoj investicijski sklad.

14. poglavje

Sredstva za samostojno razpolaganje in delitev dobička gospodarskih organizacij

1

Gospodarskim organizacijam, ki formirajo sredstva za samostojno razpolaganje po 49. in 50. členu uredbe o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, št. 10/56), pripada za samostojno razpolaganje 40% od dela dobička, ki se izloči za družbene investicijske sklade in za samostojno razpolaganje.

2

Gozdno gospodarstvo mora v svojem knjigovodstvu posebej izkazati delo za vzgojo in nego gozdov.

Dobiček, ki ga doseže gozdno gospodarstvo s svojim delom v stroki 311 (vzgoja in nega gozdov), se po izločitvi obveznosti iz dobička po zakonu (39. čl.

uredbe o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij) razdeli:

50% gospodarski organizaciji,

50% proračunu okraja.

Od pripadajočega dela dobička sme gospodarska organizacija uporabiti največ 70% plače nad plačami po tarifnem pravilniku s prispevkom za socialno zavarovanje in stanovanjski sklad, ostanek pa predstavlja sredstva za samostojno razpolaganje gospodarske organizacije. Plače nad plačami po tarifnem pravilniku iz tega dela dobička ne smejo presegati 20% plač po tarifnem pravilniku, ki so bile obračunane v stroki 311.

3

Trgovska in gostinska podjetja ter trgovine in gostišča odblikujejo sredstva za samostojno razpolaganje tako, da izločijo določen odstotek od prometa v tem letu, in sicer:

1. trgovska podjetja in trgovine s kmetijskimi pridelki 0,5%,

2. trgovska podjetja z industrijskim in drugim blagom 0,25%,

3. gostinska podjetja in gostišča 2,00%.

4

Splošne kmetijske zadruge smejo razdeliti kot delež pri dobičku osebam, ki so pri njej v delovnem razmerju, največ 80% od deleža pri dobičku, ki ga določi občinski družbeni plan (75. čl.) uredbe o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij).

15. poglavje

Uporaba investicijskega sklada splošnih kmetijskih zadrug

1

Splošne kmetijske zadruge smejo uporabiti sredstva svojega investicijskega sklada za tele namene:

1. za lastno udeležbo pri najetih investicijskih kreditih, za katere je prevzel poroštvo okraj ali občina,

2. za ureditev zbiralnic mleka in drugih kmetijskih pridelkov,

3. za investicije, ki so neposredno namenjene povečanju odkupa kmetijskih pridelkov in dostavi odkupljenih pridelkov na tržišče,

4. za investicije, ki so namenjene boljši organizaciji in povečanju zadrugne in individualne kmetijske proizvodnje.

2

Uporaba sredstev iz prejšnjega razdelka mora biti v skladu s programom, ki ga vsaki posamezni zadrugi potrdi okrajna zadrugna zveza.

16. poglavje

Plan sečnje gozdov za leto 1957

1

Za leto 1957 se določajo v gozdovih splošnega ljudskega premoženja, s katerimi gospodarji gozdno gospodarstvo Brežice, za posek telega količine stoječega lesa:

Skupni posek	20.738 m ³
za reprodukcijo	17.238 m ³
od tega: janski in celul. les iglavcev	1.900 m ³
za podeželsko porabo	5.500 m ³

2

Za posek stoječega lesa v zadržnih in zasebnih gozdovih se določijo za leto 1957 telega maksimalne količine (v 000 oblih m³):

Občine	Skupaj	V tem:		
		janski les iglavcev	celulozni les iglavcev	za podeželsko porabo
Brežice	10.635	150	—	8.670
Hrastnik	5.245	200	120	1.890
Radeče	20.180	1.200	120	6.740
Senovo	4.822	120	—	2.670
Sevnica	24.472	1.580	120	8.995
Trbovlje	5.605	800	220	4.080
Videm-Krško	7.591	50	—	7.591
Zagorje	12.520	1.400	220	4.645
Skupaj	89.070	5.500	800	45.281

17. poglavje

Razdelitev proračunskih sredstev med okrajem in občinami

1

Dohodki občinskih proračunov, ki se pobirajo na območju občin in pri katerih razdelitvi okrajni proračun ni udeležen, so tile:

- občinski prometni davek,
- davek od prometa na drobno,
- zemljarina, ki pripada proračunu,

č) del dobička za proračun od trgovskih podjetij in trgovin na drobno, prodajaln proizvodjalnih podjetij, gostinskih podjetij in gostišč, kmetijskih zadrug

ter obrtnih podjetij in delavnic, ki plačujejo obveznosti do družbe v pavšalnem znesku,

- posebni proračunski prispevek od plač,
- občinske doklade na dohodek od kmetijstva,
- občinske doklade na dohodek od drugih poklicev,
- občinske takse,
- davek od dediščin in davek od daril,
- dohodki občinskih uradov in ustanov,
- dopolnilna dohodnina od dohodkov, ki jih imajo zasebniki od proizvodnje in prodaje lesa,
- drugi dohodki.

Po določbah XIV. poglavja družbenega plana Ljudske republike Slovenije za leto 1957 je bil okraju Trbovlje odstopljen prometni davek od vina in žganja, razen prometnega davka v gostinstvu in trgovini na drobno.

Ta prometni davek se v celoti odstopa občinam.

3

Prometni davek od zasebnih poklicev, ki se pobere na območju občine, se v celoti odstopa občinam.

Od kmečke dohodnine, vplačane na območju občine, ki ostane po vplačilu obveznih prispevkov v sklade na podlagi zveznih predpisov, pripada:

občini Brežice	50 %
občini Hrastnik	100 %
občini Radeče	50 %
občini Senovo	100 %
občini Sevnica	50 %
občini Trbovlje	100 %
občini Videm-Krško	50 %
občini Zagorje	100 %

5

Od dohodnine samostojnih poklicev in premoženj, pobrane na območju občine, ki ostane po odbitku obveznega prispevka v okrajni gasilski sklad, pripada:

občini Brežice	10 %
vsem drugim občinam	100 %

6

Proračunski prispevek iz dobička gospodarskih organizacij, ki se vplača na območju občine in ki

ostane po odbitku deleža republike na tem dohodku, se odstopi:

občini Brežice	31 %
občini Hrastnik	25 %
občini Radeče	16 %
občini Senovo	42 %
občini Sevnica	42 %
občini Trbovlje	21 %
občini Videm-Krško	35 %
občini Zagorje	49 %

	v 000 din
bančne obveznosti	12.544
proračunske rezerve	14.000
2. za negospodarske investicije	65.924
3. za dotacije skladom	47.500
v tem:	
dotacija vodnemu skladu	22.500
dotacija cestnemu skladu	25.000

2

Okrajni družbeni investicijski sklad bo v letu 1957 imel 408,414.000 din bruto dohodkov iz tehle virov:

	v 000 din
1. prenos prostih sredstev iz leta 1956	15.075
2. del dobička gospodarskim organizacijam, ki gre v družbeni investicijski sklad	259.222
3. odstopljeni zvezni davek od dobička trgovskih in gostinskih podjetij	4.927
4. del kmečke dohodnine	37.890
5. anuitete	91.500

18. poglavje

Denarna sredstva okraja Trbovlje ter njihova temeljna razdelitev

1

V letu 1957 bodo znašala proračunska sredstva okraja Trbovlje 473,358 tisoč dinarjev.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. del proračunskega prispevka iz dobička gospodarskih organizacij	296.500
2. del dohodnine od kmetijstva	90.860
3. del dohodnine od drugih poklicev	35.280
4. prometni davek od davčnih vrednotnic	2.900
5. državne takse	31.000
6. dohodki uradov in ustanov	1.000
7. drugi dohodki	3.000
8. 10 % sredstev okrajnega investicijskega sklada	12.818

Proračunska sredstva se bodo uporabila za tele namene:

	v 000 din
1. za administrativni proračun	359.934
v tem:	
izdatki za prosveto in kulturo	56.280
izdatki za socialno skrbstvo in zdravstvo	25.550
izdatki za državno upravo	166.602
dotacije gospodarstvu	12.000
dotacije družbenim organizacijam	28.380
dotacije zavodom s samostojnim financiranjem	14.458
izdatki za komunalno delavnost	32.420

Po določbah zveznih in republiških predpisov se ta sredstva razdele:

	v 000 din
1. na del, ki je blokiran (20 %)	78.668
2. na udeležbo okraja na zveznih investicijskih posojilih	149.718
3. na udeležbo republike na okrajnem investicijskem skladu	51.844
4. na prosti del	128.184

Prosta sredstva se razdele:

	v 000 din
1. na dotacije proračunu okraja (10 %)	12.818
2. na obvezna sredstva za kreditiranje investicij v kmetijstvu	26.245
3. na sredstva za kreditiranje investicij in garancije	89.125

Smernice in pogoje za investicijska posojila iz prostega dela okrajnega investicijskega sklada bo določil okrajni ljudski odbor s posebnim odločkom.

3

Sredstva okrajnega kmetijskega sklada bodo v letu 1957 znašala 26,731.000 din.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. prenos iz leta 1955	6.797
2. 55 % od taks na kmečke stroje	4.520

	v 000 din
3. 55 % od taks na hibridno trto	1.061
4. 55 % od taks na meljavo žita	2.424
5. 55 % od taks na živinske počne liste	2.789
6. 100 % takse na živino	9.140

Sredstva sklada se bodo porabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor, in sicer:

	v 000 din
1. za pospeševanje kmetijstva	10.915
2. za veterinarsko službo	15.818

4

Sredstva okrajnega gozdnega sklada bodo v letu 1957 znašala 190.728 tisoč dinarjev.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. iz leta 1956 prenesena sredstva	6.798
2. gozdna taksa iz gozdov splošnega ljudskega premoženja	45.544
3. gozdna taksa iz zasebnih gozdov	117.903
4. gozdna taksa — obveznosti iz prejšnjih let	3.501
5. razni dohodki	1.182
6. dotacija republiškega gozdnega sklada	16.000

Sredstva sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor, za te namene:

	v 000 din
1. za investicije v gozdarstvu	48.696
2. za redno vzdrževanje gozdov in javno gozdarsko službo	106.920
3. salvod dopolnilne dohodnine od prodaje lesa v proračune občin	29.500
4. 12 % omejitev porabe	5.612

5

Sredstva okrajnega cestnega sklada bodo v letu 1957 znašala 40. milijonov in bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. 70 % taks na vprežna vozila	14.700
2. dotacija iz okrajnega proračuna	25.000
3. drugi dohodki	500

Ta sredstva se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

6

Sredstva okrajnega vodnega sklada bodo znašala v letu 1957 23.573 tisoč dinarjev.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. iz leta 1956 prenesena sredstva	1.073
2. dotacije skladov iz sredstev okrajnega proračuna	22.500

Sredstva tega sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

7

Okrajni gasilski sklad bo znašal 19.668 din in bo zagotovljen iz tehle virov:

	v 000 din
1. iz leta 1956 prenesena sredstva	9.145
2. 2 % od kmečke dohodnine	5.040
3. 2 % od dohodnine samostojnih poklicev in premoženj	1.948
4. 4 % plačanih premij za požarno zavarovanje pri DOZ	3.555

Sredstva tega sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor v namene, določene s posebnimi predpisi.

19. poglavje

Pooblašča se svet za družbeni plan in finance okrajnega ljudskega odbora Trbovlje, da po potrebi daje tolmačenje k temu družbenemu planu.

20. poglavje

Ta družbeni plan velja od 1. januarja 1957.

St. 01/1-3604/1

Trbovlje, dne 3. aprila 1957.

Predsednik OLG.

Martin Gosak l. r.

189.

Na podlagi 64. člena v zvezi s 96. členom zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52) in 1. točke 9. člena statuta okraja Trbovlje (Uradni vestnik okraja Trbovlje, št. 1/57) je okrajni ljudski odbor Trbovlje na ločenih sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev dne 21. junija 1957 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o družbenem planu okraja Trbovlje za leto 1957.

Drugi del odloka o družbenem planu okraja Trbovlje za leto 1957 se spremeni in dopolni tako, da se prečiščeno besedilo glasi:

Drugi del

EKONOMSKI UKREPI ZA IZVRŠITEV DRUŽBENE
NEGA PLANA OKRAJA TRBOVLJE

10. poglavje

Amortizacija

1

Kmetijske organizacije in splošne kmetijske zadruge plačujejo za gradbene objekte, ki jih ne morejo uporabljati, samo del amortizacije, ki je po zveznih predpisih namenjena za vzdrževanje.

Kateri gradbeni objekti se ne morejo uporabljati, določi po predlogu kmetijske organizacije oziroma splošne kmetijske zadruge pristojni svet občinskega ljudskega odbora.

2

Kmetijske zadruge, ki so po določbah zveznih družbenih planov za leto 1956 ali za prejšnja leta razglušene za poskusne obrate, plačujejo:

a) za gradbene objekte samo del amortizacije, ki je po zveznih predpisih namenjen za vzdrževanje,

b) za vsa druga osnovna sredstva polno amortizacijo po zveznih predpisih.

15. poglavje

Delitev dobička gozdnega gospodarstva

1

Gozdno gospodarstvo mora v svojem knjigovodstvu posebej izkazati delo z vzgojo in nego gozdov.

Dobiček, ki ga doseže gozdno gospodarstvo s svojim delom v stroki 311 (vzgoja in nega gozdov), se po izločitvi obveznosti iz dobička po zakonu (32. člen uredbe o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij) razdeli:

50 % gospodarski organizaciji,

50 % proračunu okraja.

Od pripadajočega dela dobička sme gospodarska organizacija uporabiti največ 70 % za plače nad pla-

čami po tarifnem pravilniku s prispevkom za socialno zavarovanje in stanovanjski sklad, ostanek pa predstavlja sredstva za samostojno razpolaganje gošpodarske organizacije. Plače nad plačami po tarifnem pravilniku iz tega dobička ne smejo presegati 20 % plač po tarifnem pravilniku, ki so bile obračunane v stroki 311.

14. poglavje

Plan sečnje gozdov za leto 1957

1

Za leto 1957 se določajo v gozdovih splošnega ljudskega premoženja, s katerimi gospodarji gozdno gospodarstvo Brežice, za posek tele količine stoječega lesa:

skupni posek	20.738 m ³
za reprodukcijo	17.238 m ³
od tega:	
jamski in celulozni les iglavcev	1.900 m ³
za podeželsko uporabo	3.500 m ³

2

Za posek stoječega lesa v združnih in zasebnih gozdovih se določijo za leto 1957 tele maksimalne količine (v 000 oblih m³):

Občine	skupaj	v tem		
		jamski les iglavcev	celulozni les iglavcev	za podež. porabo
Brežice	10.635	150	—	8.670
Hrastnik	3.245	200	120	1.890
Radeče	20.180	1.200	120	6.740
Senovo	4.822	120	—	2.670
Sevnica	24.472	1.580	120	8.955
Trbovlje	5.605	800	220	4.080
Videm-Krško	7.591	50	—	7.591
Zagorje	12.520	1.400	220	4.645
Skupaj	89.070	5.500	800	45.281

15. poglavje

Razdelitev proračunskih sredstev med okrajem
in občinami

1

Dohodki občinskih proračunov, ki se pobirajo na območju občin in pri katerih razdelitvi okrajni proračun ni udeležen, so tile:

a) občinski, prometni davek

b) davek od prometa na drobno,

c) zemljarina, ki pripada proračunu.

č) prispevki v proračun podjetij, za katere občinski ljudski odbori določijo, da plačujejo obveznosti do družbene skupnosti v pavšalnem znesku,

d) občinske doklade na dohodek od kmetijstva,

e) občinske doklade na dohodek od drugih poklicev,

f) občinske takse,

g) davek od dediščin in davek od daril,

h) dohodki občinskih uradov in ustanov,

i) dopolnilna dohodnina od dohodkov, ki jih imajo zasebniki od proizvodnje in prodaje lesa,

j) drugi dohodki občin.

2

Občinskim proračunom pripada tudi:

del dohodnine od kmetijstva

del dohodnine od drugih poklicev,

del prometnega davka od vina in žganja,

del prometnega davka od zasebnikov,

del proračunskega prispevka iz osebnega dohodka,

del proračunskega prispevka iz dobička.

Na dohodkih iz prejšnjega odstavka so po odbitku obveznosti po zveznih predpisih in po odbitku republiškega deleža občinski proračuni udeleženi v tehle odstotkih:

občina Brežice	40,5 %
občina Hrastnik	44,7 %
občina Radeče	58,9 %
občina Senovo	70,5 %
občina Sevnica	62,8 %
občina Trbovlje	41,6 %
občina Videm-Krško	59,5 %
občina Zagorje	58,8 %

3

Državne takse, prometni davek od davčnih vrednotnic, dohodki okrajnih uradov in ustanov ter drugi dohodki okraja pripadajo v celoti okrajnemu proračunu.

16. poglavje

Delitev prispevka v družbene investicijske sklade med okrajem in občinami

Na prispevkih v družbene investicijske sklade, ki izvirajo iz delitve celotnega dohodka gospodarskih organizacij, je po odbitku deleža republike okrajni družbeni investicijski sklad udeležen s 70 %.

17. poglavje

Denarna sredstva okraja Trbovlje ter njihova temeljna razdelitev

1

V letu 1957 bodo znašala proračunska sredstva okraja Trbovlje 448.059 tisoč dinarjev.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

v 000 din

1. del dobička gospodarskih organizacij	64.657
2. del proračunskega prispevka iz osebnega dohodka	94.286
3. del kmečke dohodnine	89.862
4. del dohodnine od drugih poklicev	47.452
5. državne takse	31.000
6. prometni davek od zasebnikov	22.225
7. prometni davek od vina in žganja	18.178
8. dohodki uradov in ustanov	1.000
9. drugi dohodki	3.000
10. 20 % sredstev okrajnega družbenega investicijskega sklada	47.979
11. 20 % sredstev okrajnega gozdnega sklada	9.114
12. 20 % sredstev okrajnega sklada za kadre	12.477
13. 20 % sredstev okrajnega gasilskega sklada	3.934

Proračunska sredstva se bodo uporabila za te namene:

v 000 din

1. za administrativni proračun 353.155 v tem:	
— izdatki za prosveto in kulturo	52.680
— izdatki za socialno skrbstvo in zdravstvo	22.450
— izdatki za državno upravo	165.397
— dotacije gospodar.	11.000
— dotacije družbenim organizacijam	29.805
— dotacije zavodom s samostojnim financiranjem	15.375
— izdatki za komunalno delavnost	31.920
— bančne obveznosti	11.344
— proračunska rezerva	13.166
2. za negospodarske investicije	54.924
3. za dotacije skladom	40.000
v tem:	
— dotacija vodnemu skladu	18.000
— dotacija cestnemu skladu	22.000

2

Okrajni družbeni investicijski sklad bo v letu 1957 imel 277.009.000 din brutto dohodkov iz tehle virov:

v 000 din

1. 70 % prispevkov gospodarskih organizacij v družbene investicijske sklade	147.909
2. 15 % dohodnine od kmetijstva	37.800
3. anuitete	91.300

Po omejitvah uporabe po zveznih predpisih se uporabi 20 % sredstev sklada za kritje proračunskih izdatkov brez obveznosti vrnitve. Namen in pogoje za uporabo preostalih sredstev sklada bo določil okrajni ljudski odbor s posebnim sklepom.

3

Sredstva okrajnega kmetijskega sklada bodo v letu 1957 znašala 26.751.000 din.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. prenos iz leta 1955	6.797
2. 55 % od taks za kmečke stroje	4.520
3. 55 % od taks za hibridno trto	1.061
4. 55 % od taks za meljavo žita	2.424
5. 55 % od taks na živinske potne liste	2.789
6. 100 % takse za živino	9.140

Sredstva sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor, in sicer:

	v 000 din
1. za pospeševanje kmetijstva	10.915
2. za veterinarsko službo	15.818

4

Sredstva okrajnega gozdnega sklada bodo v letu 1957 znesla 187.642 tisoč dinarjev.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. iz leta 1956 prenesena sredstva	6.798
2. gozdna taksa iz gozdov splošnega ljudskega premoženja	51.569
3. gozdna taksa iz zasebnih gozdov	109.403
4. razni dohodki	4.072
5. dotacija republiškega gozdnega sklada	16.000

Sredstva sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor, za te namene:

	v 000 din
1. za investicije v gozdarstvu	46.650
2. 12 % omejitev uporabe po zveznih predpisih	5.612
3. za redno vzdrževanje gozdov in javno gozdarsko službo	96.909
4. odvod dopolnilne dohodnine od prodaje lesa v proračune občin	29.500
5. 20 % za kritje izdatkov okrajnega proračuna brez obveznosti vrnitve	9.114

5

Sredstva okrajnega cestnega sklada bodo v letu 1957 znašala 44.179 milijonov in bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. prenos sredstev iz leta 1956	7.179
2. 70 % taks na vprečna vozila	14.700
3. dotacija iz okrajnega proračuna	22.000
4. drugi dohodki	500

Ta sredstva se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

6

Sredstva okrajnega vodnega sklada bodo znašala v letu 1957 19.073 tisoč dinarjev.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz tehle virov:

	v 000 din
1. iz leta 1956 prenesena sredstva	1.075
2. dotacije skladov iz sredstev okrajnega proračuna	18.000

Sredstva tega sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

7

Okrajni gasilski sklad bo znašal 19.668 din in bo zagotovljen iz tehle virov:

	v 000 din
1. iz leta 1956 prenesena sredstva	9.145
2. 2 % od kmečke dohodnine	5.040
3. 2 % od dohodnine samostojnih poklicev in premoženj	1.948
4. 4 % plačanih premij za požarno zavarovanje pri DOZ	3.535

20 % sredstev okrajnega gasilskega sklada se izloči za kritje izdatkov okrajnega proračuna brez obveznosti vrnitve.

Preostala sredstva tega sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

8

Ustanovi se okrajni sklad za kadre.

Sklad za kadre bo znašal v letu 1957 110.654 tisoč dinarjev in bo zagotovljen iz tehle virov:

	v 000 din
1. redni prispevki gospodarskih organizacij za leto 1957	62.365
2. prenos iz zveznih skladov za kadre	48.249

20 % sredstev sklada za kadre, ki izvirajo iz rednih prispevkov gospodarskih organizacij za leto 1957, se izloči za kritje izdatkov okrajnega proračuna brez obveznosti vrnitve.

Preostala sredstva sklada se bodo uporabila po posebnem predračunu, ki ga potrdi okrajni ljudski odbor.

19. poglavje

Pooblašča se svet za družbeni plan in finance okrajnega ljudskega odbora Trbovlje, da po potrebi daje tolmačenje k temu družbenemu planu.

20. poglavje

Ta družbeni plan velja od 1. januarja 1957.

Št. 01/1-76/3

Trbovlje, dne 21. junija 1957.

Predsednik OLO:
Martin Gosak l. r.